

Natur- og miljøvurderinger

Cykelsti langs Overdrevsvejen i Hillerød

Vejdirektoratet

Indhold

1	Indledning.....	4
1.1	Baggrund	4
1.2	Projektbeskrivelse	5
2	Natura 2000.....	7
2.1	Lovgrundlag	7
2.2	Metode	8
2.3	Natura 2000-område nr. 260	9
2.3.1	Kortlagte habitatnaturtyper (bisanalyse).....	10
2.3.2	Tilpasning af bisanalyse	13
2.3.3	Andre områder (ikke habitatnatur)	15
2.3.4	Bevaringsmålsætninger	16
2.4	Væsentlighedsvurdering	16
2.5	Kumulative effekter	17
3	Bilag IV-arter.....	19
3.1	Bilag IV-arter i området.....	19
3.1.1	Flagermus	19
3.1.2	Padder	20
3.1.3	Insekter	22
3.1.4	Krybdyr	22
3.2	Lovgrundlag	22
3.3	Metode	23
3.4	Vurdering	23
3.4.1	Flagermus	23
3.4.2	Padder	25
3.4.3	Insekter	26
3.4.4	Krybdyr	27
4	§ 3-natur	28
4.1	Lovgrundlag	28
4.2	Metode	28
4.3	Vurdering	28
4.3.1	Vejledende registrerede § 3-natur	29
4.3.2	Overset § 3-natur	30
5	Øvrige Miljøforhold	33
5.1	Fredede orkidéer	33
5.2	Fredskov	34
5.3	Fredninger	35
5.4	Beskyttede sten- og jorddiger	36
5.5	Beskyttede fortidsminder	37
6	Sammenfatning	39

6.1	Natura 2000	39
6.2	Bilag IV-arter	39
6.3	§ 3-natur	39
6.4	Øvrige miljøforhold	39
7	Referencer	40

Rev.nr.	Dato	Beskrivelse	Udarbejdet af	Kontrolleret af	Godkendt af
1	18.06.2021	Naturvurderinger Overdrevsvejen	BJSC	MHES	MHES
2.0	10.12.2021	Naturvurderinger Overdrevsvejen	BJSC	MAC	BJSC
3.0	22.12.2021	Naturvurderinger Overdrevsvejen (Efter møde og detailbesigtigelse)	BJSC+KHES	MHES	MHES

1 Indledning

1.1 Baggrund

Vejdirektoratet ønsker at etablere en ny cykelsti langs en del af Overdrevsvejen i Hillerød mellem S-togbanen i vest og Københavnsvej i øst. Den aktuelle strækning er ca. 1,6 km og har i dag ingen faciliteter til cyklister, men består udelukkende af to kørespor og græsrabatter, hvor der er en tilladt hastighedsbegrænsning på 80 km/t. Cykelstien skal bestå af enkeltrettede cykelstier i hver side af vejen, samt tilslutningsanlæg til krydsende veje. Derudover skal der i forbindelse med cykelstien etableres regnvandsbassiner og kantopsamling via trug til afvanding. Den foreslåede cykelsti skal forbindes med cykelstierne ved Købehavnsvej i øst og ved den kommende stiforbindelse på tværs af Overdrevsvejen ved det kommende Favrholm Station i vest. Den nye cykelsti kommer således til at indgå i et sammenhængende cykelstinet.

Dette notat er udarbejdet for at klarlægge og vurdere projektets potentielle påvirkninger på de omkringliggende naturforhold, som derved kan bidrage til beslutningsgrundlaget for den videre proces omkring projektets realisering. I indeværende notat tager vurderingerne udgangspunkt i et væsentligheds- og screeningsniveau, hvor konklusionerne kan bidrage til at vurdere nødvendigheden i at foretage en eventuel en fuld konsekvensvurdering. Notatet omfatter derfor en vurdering af følgende naturforhold:

Natura 2000: Overdrevsvejen, og det foreslåede projektområde, ligger lige nord for Natura 2000-område nr. 260. Dette notat indeholder derfor en Natura 2000-væsentlighedsvurdering i henhold til habitatbekendtgørelsen¹ § 6, stk. 1. Formålet med væsentlighedsvurderingen er at beskrive og vurdere, om projektet kan påvirke Natura 2000-området væsentligt, og dermed afgøre om en konsekvensvurdering er nødvendig.

Bilag IV-arter: Baseret på den seneste kortlægning af bilag IV-arternes udbredelse i Danmark, sammenholdt med artsregistreringer fra offentlige databaser, er der kendskab til flere bilag IV-arter i nærområdet. Dette notat omfatter derfor en vurdering af påvirkninger på bilag IV-arter i henhold til habitatbekendtgørelsen § 10. Formålet med vurderingen er at sikre at projektet ikke forsætligt forstyrrer bilag IV-arterne i deres naturlige udbredelsesområde eller beskadiger eller ødelægger arternes yngle- og rasteområder i deres naturlige udbredelsesområde.

§ 3-natur: Både på nord- og sydsiden af Overdrevsvejen er der forekomst af naturtyper, som er beskyttet i henhold til naturbeskyttelseslovens² § 3. Det kan heller ikke afvises, at der findes øvrige naturområder langs vejen, som er omfattet af beskyttelsen i naturbeskyttelseslovens § 3, på trods af, at det ikke fremgår af den vejledende registrering. Småbiotoper i skove der tilhører fredskovspligtige arealer er også beskyttet, hvis de er mindre end naturbeskyttelseslovens størrelsesgrænser. Der må ikke foretages ændringer i tilstanden af områder, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og det skal derfor afklares, i hvilket omfang projektet potentielt kan påvirke beskyttede natur.

De ovennævnte forhold er beskrevet i separate kapitler og skal ses som værende separate vurderinger uafhængige af hinanden. Foruden de ovennævnte naturforhold, skal det bemærkes at projektets afgrænsning og påvirkning potentielt kan kollidere med øvrige miljøforhold, hvor myndighedsbehandling også kan være nødvendig. Disse forhold er beskrevet i afsnit 5.

På Figur 1.1 ses en oversigtstegning over projektområdet og dets arealinddragelse.

¹ Bekendtgørelse nr. 2091 af 12/11/2021 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter

² Lovbekendtgørelse nr. 1986 af 27/10/2021 om naturbeskyttelse

Figur 1.1: Oversigtsbillede over projektområdet for den nye cykelsti langs Overdrevsvejen.

1.2 Projektbeskrivelse

Projektet omfatter etablering af enkeltrettede cykelstier på begge sider af Overdrevsvejen i Hillerød, fra S-togbanen i vest til Københavnsvej i øst. Cykelstierne etableres generelt med en bredde på 2,0 m og med en skillerabatbredde på 1,7 m i hver side af vejen. Derudover bevares den nuværende ca. 0,5 m brede kantbane i hver side af vejen. Der er således 2,2 m mellem kørespor og cykelsti på den største del af strækningen. I bagkant af cykelstien etableres en 0,5 m bred yderrabat med græs. Den samlede bredde af cykelstien målt fra køresporskant er således 4,7 m (inkl. kantbane).

Hvor det f.eks., på grund af bygværker er nødvendigt, indsnævres skillerabatten lokalt, eller cykelstien føres forbi som cykelbaner. Hvor eksisterende autoværn står mindre end 4,7 m fra køresporskant, flyttes det udad. Beplantning ryddes evt. som konsekvens heraf.

Hvor eksisterende skråningstop eller -fod er mindre end 4,7 m fra køresporskant "sideforrykkes" de med nuværende skråningsanlæg. Hvis niveauforskellen mellem stianlæg og terræn er mere end 1,0 m udføres skråningsanlæg $a = 3$, medmindre det er over delstrækninger, hvor eksisterende autoværn flyttes. Hvis skråningsfod ikke kan flyttes og skråningen derfor blive stejlere end $a = 3$, opsættes autoværn.

Centralt på strækningen krydser Funkevej Overdrevsvejen via en overføring. Her planlægges det at etablere tilslutningsanlæg fra den eksisterende dobbeltrettede cykelsti langs Funkevejs østside til de nye cykelstier på Overdrevsvejen.

Afvanding sker til trug placeret i den 1,7 m brede skillerabat, som via drænledning som udgangspunkt tilkøbes til eksisterende afløbssystem, der leder videre til recipienter i form af grøfter og bassiner. På korte delstrækninger, hvor der ikke er plads til trug, f.eks. forbi bygværker, kantopsamles vejvand med asfaltvulst langs ydersiden af cykelbanen og

ledes til trug før eller efter delstrækningen. I tilløbet frem mod Københavnsvej, hvor der etableres kantsten, opsamles vejvandet i nedløbsbrønde og ledes ud til den eksisterende grøft. I forbindelse med cykelstiprojektet skal der også etableres regnvandsbassiner, som indgår i projektområdet.

Terrænet falder på hele delstrækningen mod sydvest med ca. 25-30 ‰, og regnvandet vurderes således at kunne ledes væk via gravitation.

Anlægsarbejdet vil foregå i etaper, hvor der ved etablering af cykelstien på sydsiden vil blive midlertidigt lukket for det ene kørespor, da anlægsarbejdet vil blive foretaget herfra. Anlægsperioden forventes at vare ca. 3-5 måneder.

”Projektområdet” som omtales og vises på kort i det følgende, er det areal som inddrages til projektet permanent og midlertidigt. I hele projektområde skal den eksisterende bevoksning fjernes.

2 Natura 2000

Indeværende kapitel 2 omfatter en Natura 2000-væsentlighedsvurdering for cykelstiprojektet. Indholdet i Natura 2000-væsentlighedsvurderingen modsvarer de krav og retningslinjer, som fremgår af habitatbekendtgørelsen.

2.1 Lovgrundlag

EU har vedtaget to naturbeskyttelsesdirektiver, som pålægger EU's medlemslande at bevare en række arter og naturtyper, der er sjældne, truede eller karakteristiske for EU-landene:

- EU's habitatdirektiv (EU, 1992) har til formål at beskytte arter og naturtyper, der er karakteristiske, truede, sårbare eller sjældne i EU. Hvert EU-land skal blandt andet udpege habitatområder, der kan fungere som sikre levesteder for de naturtyper og arter, som er opført på habitatdirektivets bilag I og II. Habitatdirektivet omfatter derudover en generel beskyttelse af de arter, som er opført på direktivets bilag IV (de såkaldte bilag IV-arter). Beskyttelses af bilag IV-arterne gælder også uden for habitatområderne.
- EU's fuglebeskyttelsesdirektiv (EU, 2009) har til formål at beskytte levesteder og rasteområder for fugle, som er sjældne, truede eller følsomme over for ændringer af levesteder i EU. Hvert EU-land skal udpege områder for at beskytte fugle, der er omfattet af fuglebeskyttelsesdirektivet. Disse områder benævnes fuglebeskyttelsesområder.

Natura 2000 er derfor fællesbetegnelsen for det internationale netværk af både habitatområder og fuglebeskyttelsesområder i EU. I Danmark er habitatdirektivet og fuglebeskyttelsesdirektivet indarbejdet i lovgivningen i bl.a. habitatbekendtgørelsen og administration og forvaltning er beskrevet i den tilhørende vejledning (Miljøstyrelsen, Habitatvejledningen. Vejledning til bekendtgørelse nr. 1595 af 6. december 2018 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområde samt beskyttelse af visse arter, 2020).

For hvert af de danske Natura 2000-områder er der udarbejdet en basisanalyse og en Natura 2000-plan, som beskriver tilstand, trusler og målsætninger for områderne. Derudover foreligger der en handleplan for hvert område med aktiviteter for at forbedre naturtilstanden eller for at fastholde en gunstig bevaringsstatus. Formålet med Natura 2000-netværket er at sikre gunstig bevaringsstatus for de arter og naturtyper, som er på udpegningsgrundlaget for de enkelte Natura 2000-området. Gunstig bevaringsstatus er defineret i habitatdirektivet, se nedenstående boks. Målsætningen er nærmere beskrevet i de enkelte Natura 2000-planer og bevaringsstatus er beskrevet i publikationer og rapporter fra DCE, senest i 2019 (Fredshavn, et al., 2019).

En **naturtype** "bevaringsstatus" anses for "gunstig", når:

- Det naturlige udbredelsesområde og de arealer, det dækker inden for dette område, er stabile eller i udbredelse, og
- Den særlige struktur og de særlige funktioner, der er nødvendige for dets opretholdelse på langt sigt, er til stede og sandsynligvis fortsat vil være det i en overskuelig fremtid, samt når
- Bevaringsstatus for de arter, der er karakteristiske for den pågældende naturtype, er gunstig.

En **arts** "bevaringsstatus" anses for "gunstig" når:

- Data vedrørende bestandsudviklingen af den pågældende art viser, at arten på langt sigt vil opretholde sig selv som en levedygtig bestanddel af dens naturlige levesteder, og
- Artens naturlige udbredelsesområde hverken er i tilbagegang, eller der er sandsynlighed for, at det inden for en overskuelig fremtid vil blive mindsket, og
- Der er og sandsynligvis fortsat vil være et tilstrækkeligt stort levested til på lang sigt at bevare bestande.

Ifølge habitatbekendtgørelsen skal der laves en konsekvensvurdering af planer og projekter, som kan påvirke Natura 2000-områder væsentligt. Det gælder både planer og projekter uden for og inden for Natura 2000-områder, som kan medføre væsentlige påvirkninger ind i de beskyttede områder og påvirke udpegningsgrundlaget.

Inden en eventuel konsekvensvurdering skal der udarbejdes en "væsentlighedsvurdering", hvor det vurderes, om projektet kan medføre en væsentlig påvirkning på Natura 2000-området. Hvis det i væsentlighedsvurderingen kan afvises, at en plan eller et projekt i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, kan projektet tillades efter indhentelse af nødvendige tilladelser.

Hvis ikke en væsentlig påvirkning kan afvises, skal der udarbejdes en "konsekvensvurdering". I konsekvensvurderingen vurderes det, om påvirkningen kan skade Natura 2000-området under hensyn til områdets konkrete bevaringsmålsætninger og integritet.

Vurderingen skal også omfatte kumulative effekter, som typisk ses som en forstærkning af påvirkningen af en given miljøkomponent (f.eks. forøget forstyrrelse af en artsgruppe). Kumulative effekter kan også være mere komplekse påvirkninger, hvor samspillet af forskellige påvirkninger giver anledning til helt nye påvirkninger.

2.2 Metode

Beskrivelserne og vurderingerne af områder, arter og naturtyper, der er omfattet af internationale naturbeskyttelsesbestemmelser, er baseret på et relevant og eksisterende videns- og datagrundlag, herunder data fra Danmarks Miljøportal samt relevant faglitteratur om beskyttede arter og naturområder.

Beskrivelser og vurderinger bygger blandt andet på materiale og oplysninger fra Natura 2000-basisanalysen (Miljøstyrelsen, 2020), relevant faglitteratur og faglige rapporter såsom "Håndbog om arter på habitatdirektivets bil IV" (Søgaard & Asferg, 2007) og habitatbeskrivelserne (Miljøstyrelsen, 2016). Eftersom at Natura 2000-området blev udpeget ved den seneste grænsejustering der trådte i kraft den 1. november 2018, er der endnu ikke udarbejdet en Natura

2000-plan for området. Miljøstyrelsen forventer at Natura 2000-plan for området offentliggøres snarest (ultimo 2021), men færdiggørelsen er forsinket³.

Myndighedernes forvaltning af Natura 2000-lovgivningen er blandt andet baseret på vejledningen til habitatbekendtgørelsen (Miljøstyrelsen, 2020). Praxis i forvaltningen præciseres desuden i forbindelse med sager, som bliver afgjort af EU-domstolen og nationale klagenævn (miljø- og fødevareklagenævnet samt planklagenævnet).

Ifølge vejledningen til habitatbekendtgørelsen, skal udtrykket væsentligt tolkes objektivt, men skal samtidig også ses i forhold til de lokale miljø- og naturforhold i det konkrete Natura 2000-område. Det er en væsentlig påvirkning af Natura 2000-området, hvis en plan eller et projekt risikerer at skade bevaringsmålsætningen for det pågældende Natura 2000-område.

Påvirkningen skal vurderes ud fra, om den er så væsentlig, at gunstig bevaringsstatus ikke kan opretholdes, eller der ikke kan opnås gunstig bevaringsstatus. Naturtyperne og arterne skal således være stabile eller i fremgang.

Ifølge vejledningen til habitatbekendtgørelsen er en påvirkning som udgangspunkt ikke væsentlig:

- Hvis påvirkningen skønnes at indebære negative udsving i bestandstørrelser, der er mindre end de naturlige udsving, der anses for at være normale for den pågældende art eller naturtype.
- Hvis den beskyttede naturtype eller art skønnes hurtigt og uden menneskelig indgriben at ville opnå den hidtidige tilstand eller en tilstand, der skønnes at svare til eller være bedre end den hidtidige tilstand. Midlertidige forringelser eller forstyrrelser i en eventuel anlægsfase, der ikke har efterfølgende konsekvenser for de arter og naturtyper, som Natura 2000-området er udpeget for at beskytte, er almindeligvis ikke en væsentlig påvirkning.

Der er således inden for rammerne af reglerne mulighed for at vedtage planer eller gennemføre projekter, som medfører en vis negativ påvirkning, hvis blot denne påvirkning kan rummes inden for de naturlige udsving, eller hvis der kan ske reetablering inden for kort tid.

2.3 Natura 2000-område nr. 260

Projektområdet for cykelstien langs Overdrevsvejen er beliggende lige nord for Natura 2000-område nr. 260, Tokkekøb Hegn, Grønholt Hegn og Ny Hammersholt. En mindre del af projektet ligger også inden for Natura 2000-området.

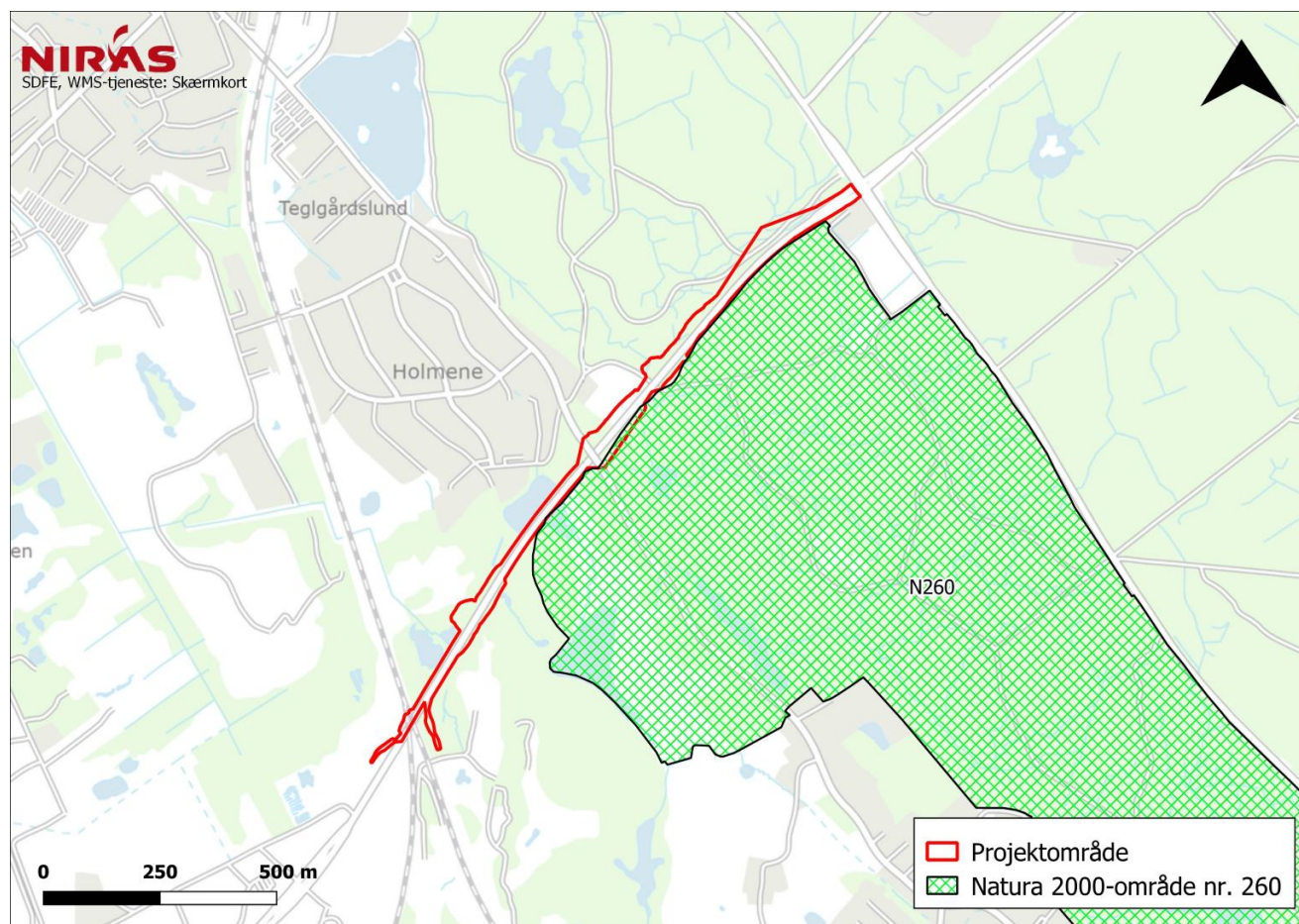
Natura 2000-område nr. 260 ligger i Nordsjælland syd for Hillerød. Området er karakteriseret ved de store skovarealer med en del søer og moser og enkelte større søer. Natura 2000-området er specielt udpeget for at beskytte forekomster af både tørre og våde skovnaturtyper, hvor bøg på mor og bøg på muld er de mest udbredte.

Områdets samlede areal er på 1.096 ha og hele området er statsejet (Miljøstyrelsen, 2020). Natura 2000-område nr. 260 er udpeget i den seneste justering af grænserne for Natura 2000-netværket i Danmark, som trådte i kraft den 1 november 2018. Der er udarbejdet en basisanalyse for Natura 2000-området, men endnu ikke en Natura 2000-plan. Den vil blive offentliggjort med opdateringen af de øvrige Natura 2000-planer for planlægningsperioden 2022-2027. Det endelige tidspunkt for offentliggørelse er endnu ikke fastlagt.

Natura 2000-området ligger i Hillerød, Allerød og Fredensborg kommuner og inden for vandområdedistrikt Sjælland.

³ <https://mst.dk/natur-vand/natur/natura-2000/natura-2000-planer/natura-2000-planlaegning-2022-2027/>

På Figur 2.1 ses en oversigt over Natura 2000-område nr. 260 samt projektområdet for cykelstien.

Figur 2.1: Oversigtskort med projektområdet samt Natura 2000-område nr. 260 på sydsiden af Overdrevsvejen.

Natura 2000-område nr. 260 består af ét habitatområde, H269. Der er otte naturtyper og ingen arter på udpegningsgrundlaget for habitatområde H269. To af de udpegede naturtyper er prioriterede. Udpegningsgrundlaget fremgår af Tabel 2.1.

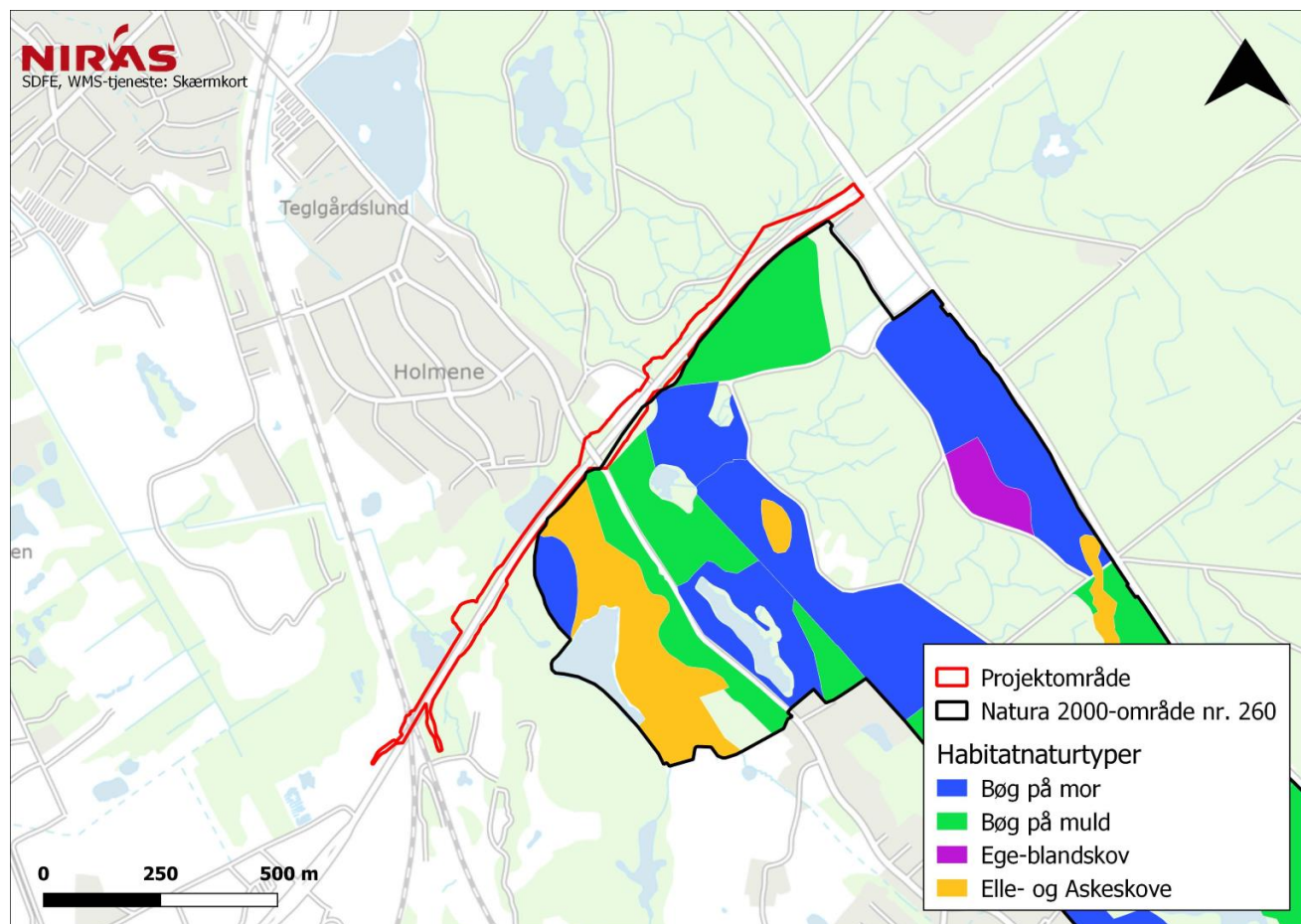
2.3.1 Kortlagte habitatnaturtyper (basisanalyse)

Tabel 2.1: Tabellen viser naturtyper på udpegningsgrundlaget for Habitatområde H269. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper fra habitatdirektivets bilag I. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype jf. habitatdirektivet. Kilde: (Miljøstyrelsen, 2020)

Udpegningsgrundlag for habitatområde H269		
Naturtyper:	Tidvis våd eng (6410)	Hængesæk (7140)
	Bøg på mor (9110)	Bøg på muld (9130)
	Ege-blandskov (9160)	Stilke-krat (9190)
	Skovbevokset tørvemose* (91D0)	Elle- og askeskov* (91E0)

Cykelstien ligger nærmest tre ud af de i alt otte habitatnaturtyper på udpegningsgrundlaget; *Bøg på mor*, *bøg på muld* og *elle- og askeskov*. De nærmeste habitatnaturtyper i forhold til projektområdet fremgår af Figur 2.2.

Da projektet kun vurderes at give anledning til lokale miljøpåvirkninger inden for projektområdet, og de øvrige habitatnaturtyper er beliggende >500 m fra projektområdet, vurderes det kun at være de tre ovennævnte habitatnaturtyper, der potentielt kan blive påvirket. De øvrige habitatnaturtyper vurderes derfor ikke at blive væsentligt påvirket og vil ikke blive beskrevet eller vurderet yderligere.

Figur 2.2: Oversigt over de nærmeste kortlagte habitatnaturtyper i forhold til projektområdet.

Bøg på mor

Bøg på mor er skovarealer på en sur jordbund med bøg som den dominerende art, hvor der har fundet morbundsdannelse sted. Der kan være indblanding af andre arter (op til 50%), som f.eks. birk, røn og stilk-eg. Der findes ikke selvsået kristtorn i naturtypen. Bøg på mor er formentlig den mest udbredte og mest almindelige bøgeskovstype i Danmark.

Forekomsten af bøg på mor er ikke tilstandsvurderet i den seneste kortlægning indenfor Natura 2000-område nr. 260, men habitatnaturtypens samlede bevaringsstatus i Danmark er vurderet stærk ugunstig (Fredshavn, et al., 2019). De største trusler mod habitatnaturtypen er bl.a. udtynding, fjernelse af dødt ved, fældning og kvælstofdeposition. Projektområdet for cykelstien ligger nær habitatnaturtypen bøg på mor to steder, hvor den korteste afstand mellem projektområdet og habitatnaturtype er ca. 1 m.

Bøg på muld

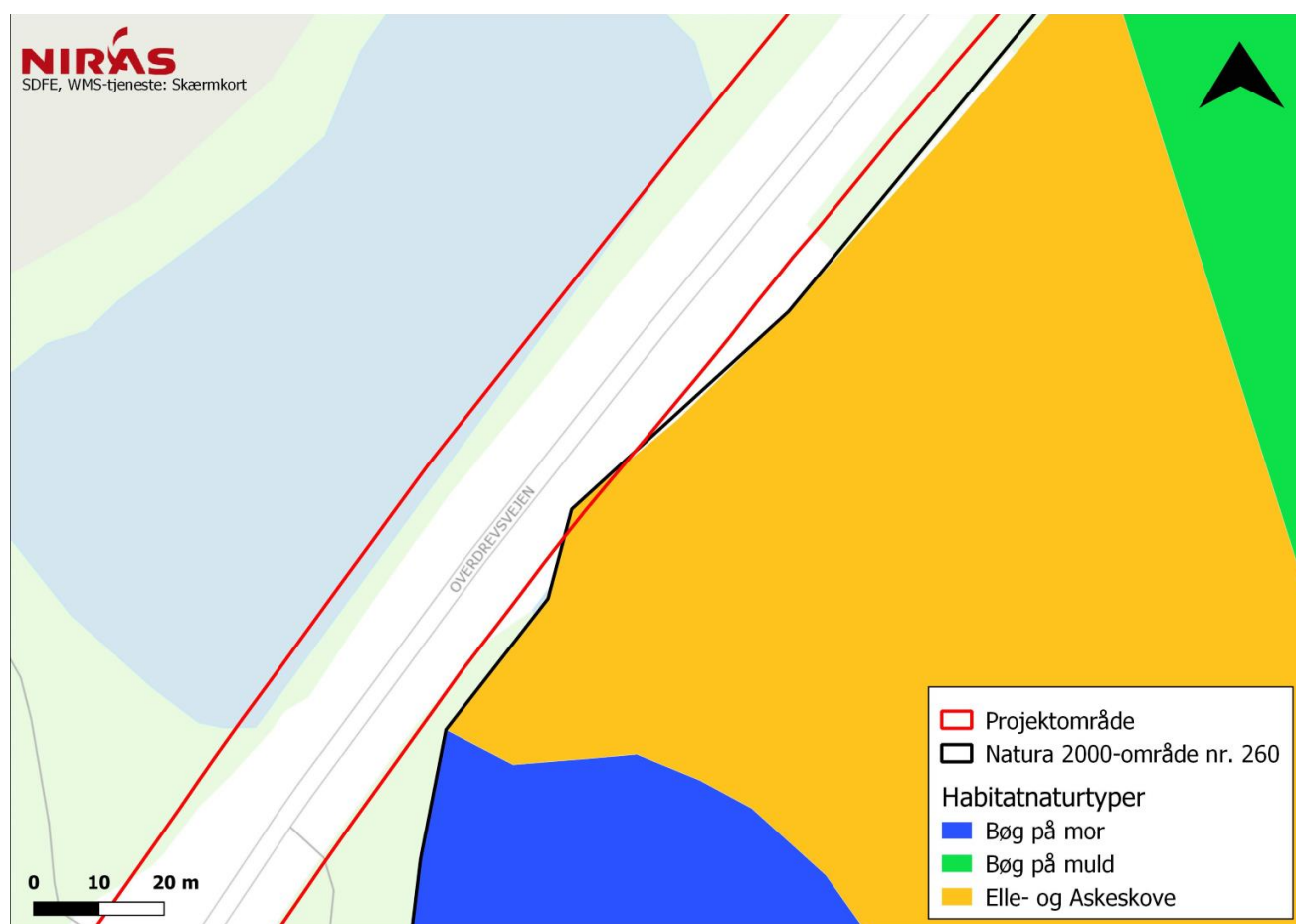
Bøg på muld er skovarealer på en ikke sur bund, således at muldbund dominerer, hvor bøg er den dominerende art. Der kan både være større og mindre indblanding af andre arter, som f.eks. ask, elm og stilk-eg. Bøg på muld er almindelig i Danmark og er ofte også karakteriseret ved store sammenhængende bestande af hvid anemone.

Forekomsten af bøg på muld er ikke tilstandsvurderet i den seneste kortlægning indenfor Natura 2000-område nr. 260, men habitatnaturtypens samlede bevaringsstatus i Danmark er vurderet stærk ugunstig (Fredshavn, et al., 2019). De største trusler mod habitatnaturtypen er bl.a. udtynding, fjernelse af dødt ved, fældning og kvælstofdeposition. Projektområdet for cykelstien ligger nær habitatnaturtypen bøg på muld langs en stor del af strækningen, hvor den korteste afstand mellem projektområde og habitatnaturtype er ca. 1 m.

Elle- og askeskov

Elle- og askeskov er fugtige til våde arealer i tilknytning til vandløb eller andre vådområder med vandbevægelse, som typisk er domineret af rødel og/eller ask. Andre vedplanter kan være dunbirk, skovelm og hvidpil. Der er normalt en frodig bundflora med høje urter eller moseplanter. Habitatnaturtypen er prioriteret, hvilket betyder at den vurderes som værende særligt truede på europæisk niveau.

Forekomsten af elle- og askeskov er ikke tilstandsvurderet i den seneste kortlægning inden for Natura 2000-område nr. 260, men habitatnaturtypens samlede bevaringsstatus i Danmark er vurderet stærk ugunstig (Fredshavn, et al., 2019). De største trusler mod habitatnaturtypens er bl.a. fjernelse af dødt ved, fældning, afvanding og grundvandsindvinding. Projektområdet for cykelstien ligger nær denne habitatnaturtype. På en mindre delstrækning er der et overlap på ca. 12 m² med kortlægningen af denne naturtype, som den fremgår Miljøstyrelsens basisanalyse for Natura 2000-område nr. 260 og som præsenteret på MiljøGIS (se Figur 2.3).

Figur 2.3: Projektområdet overlapper et sted med Miljøstyrelsens kortlægning af habitatnaturtypen 'Elle- og askeskov' (ca 12 m²)

2.3.2 Tilpasning af basisanalyse

I forbindelse vurderingerne har NIRAS besøgt projektområdet i august, november og december 2021. Det er generelt bekræftet at Miljøstyrelsens kortlægning af habitatnaturtyper omkring projektområdet er retvisende. Projektet er derfor generelt tilpasset, med henblik på at undgå alle indgreb i kortlagte habitatnaturtyper.

Det har imidlertid ikke været muligt at tilpasse projektet den kortlægning som fremgår af basisanalysen, hvor projektområdet har et overlap med naturtypen elle- og askeskov på ca. 12 m² (se Figur 2.3). Dette overlap er baseret på et punkt i digitaliseringen, hvor grænsen for habitatnaturtypens udstrækning er udvidet til at omfatte arealer meget nær vejen, hvor der muligvis slet ikke vokser træer.

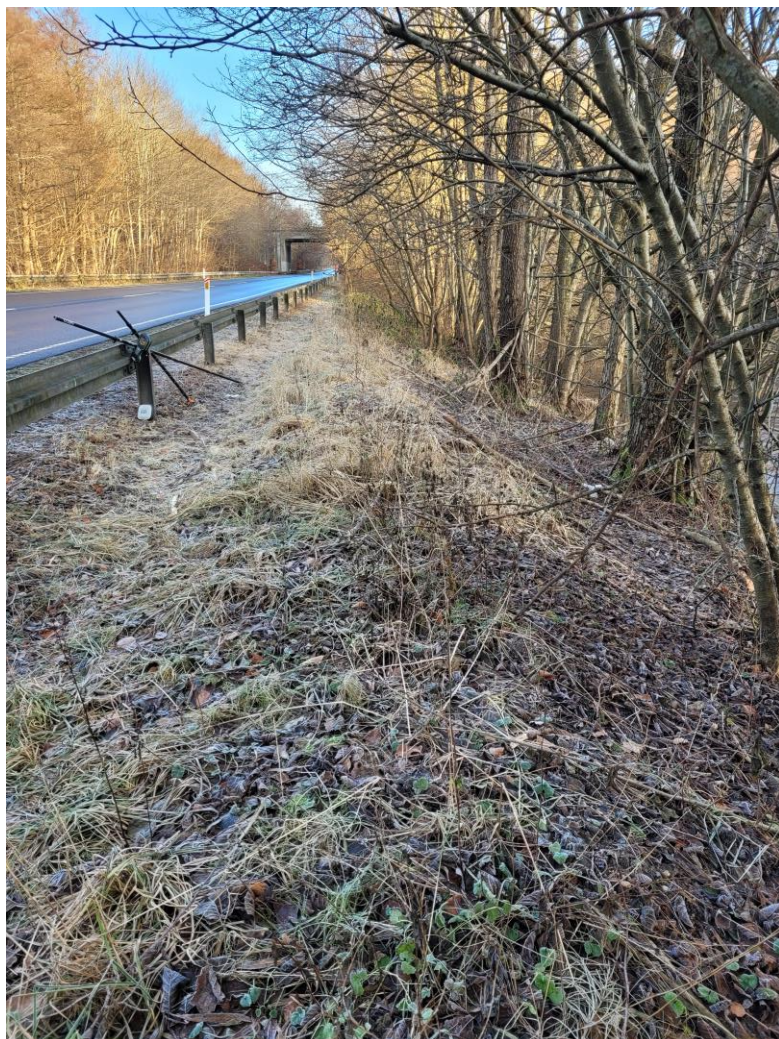
På den baggrund er dette område besøgt 21/12-2021. Med præcist GPS-udstyr (differential GPS) er dette overlap undersøgt i detaljer, med henblik på at klarlægge den faktiske udstrækning af habitatnatur. Resultatet af denne opmåling fremgår af Figur 2.4.

Figur 2.4 Detaljeret kortlægning af eksisterende bevoksningsgrænse i forbindelse med potentiel påvirkning af habitatnatur (naturtype elle- og askeskov). Den gule markering viser den kortlagte habitatnaturtype, som den fremgår af Miljøstyrelsens basisanalyse (Miljøstyrelsens 2020.) Opmåling er udført med differential GPS 21/12-2021. Opdateret afgrænsning af habitatnaturtypen bør følge trælinjen (se tekst for yderligere forklaring).

Ved besigtigelse er vandspejlets udstrækning opmålt ved aktuel vandstand 21/12-2021. Elletræerne på denne strækning står alle lige omkring vandspejlet eller maksimalt 1 m fra vandspejlet (se fotos). Som forslag til alternativ afgrænsning af habitatnaturtypen er derfor indtegnet en trælinje, der på denne strækning ligger 1,5 m fra det indmålte vandspejl (se Figur 2.4). Med denne afgrænsning vil man inkludere alle træer på strækningen uanset størrelse og biologisk værdi. Besigtigelsen peger således entydigt på, at projektområdet ikke er i konflikt med habitatnaturtypen på denne

strækning. Den afgrænsning som fremgår af basisanalysen bør derfor kunne tilpasses den trælinje som fremgår af Figur 2.4. Det kan således konkluderes at projektområder undgår overlap med habitatnaturtypen på dette sted.

Figur 2.5. Foto fra besigtigelse og opmåling 21/12-2021. Elletræerne står i eller meget nær vandkanten.

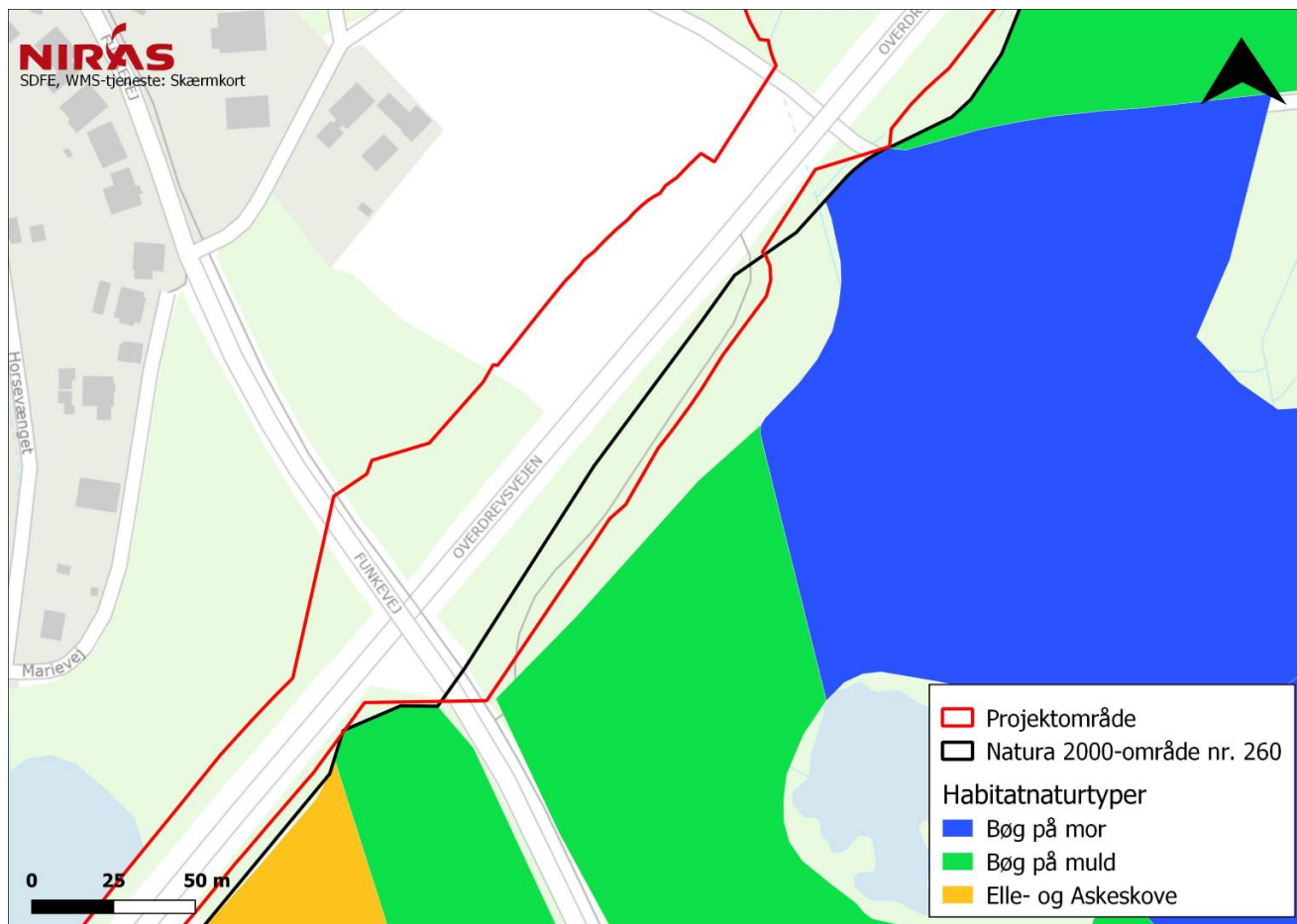

Figur 2.6 Foto fra besigtigelse og opmåling 21/12-2021. Elletræerne står i eller meget nær vandkanten.

2.3.3 Andre områder (ikke habitatnatur)

Projektområdet overlapper Natura 2000-afgrænsningen to steder.

Dels et lille overlap på ca. 12 m² i det område, hvor habitatnaturtypen elle- og askeskov fremgår af Miljøstyrelsens basisanalyse (naturtype kan ikke finde i virkeligheden, se forrige afsnit) og dels i området omkring Funkevej (tilslutning af cykelstien mellem Funkevej og Overdrevsvejen). Ved Funkevej omfatter arealinddragelsen ca. 1.875 m² af Natura 2000-området (se Figur 2.7), men dette træbevoksede areal indeholder ikke kortlagte habitatnaturtyper. Ved besigtigelse er det bekræftet, at dette område ikke er habitatnatur.

Figur 2.7: Ved den planlagte tilslutning for cykelstien mellem Funkevej og Overdrevsvejen, overlapper projektområdet med ca. 1.900 m² af Natura 2000-området.

2.3.4 Bevaringsmålsætninger

Der findes endnu ikke officielle bevaringsmålsætninger for Natura 2000-område nr. 260, hverken overordnet eller konkrete, da disse først vil blive offentliggjort i den fremtidige Natura 2000-plan.

Det formodes, at en del af de fremtidige bevaringsmålsætninger for området vil omfatte opnåelse og fastholdelse af gunstig bevaringsstatus for de udpegede habitatnaturtyper og særligt de prioriterede habitatnaturtyper.

2.4 Væsentlighedsvurdering

Vurderingen af, om projektet kan påvirke Natura 2000-området væsentligt skal ses i relation til områdets bevaringsmålsætninger. Der er endnu ikke fastsat hverken overordnet eller konkrete bevaringsmålsætninger for Natura 2000-område nr. 260. Det forventes at de fremtidige målsætninger vil omfatte opnåelse og fastholdelse af gunstig bevaringsstatus for de udpegede habitatnaturtyper og særligt de prioriterede habitatnaturtyper. Vurderingen må foretages med udgangspunkt i det forhold.

Vurderingen skal samtidig foretages ud fra et forsigtighedsprincip, som beskrevet i habitatvejledningen (Miljøstyrelsen, 2020). Forsigtighedsprincippet indebærer, at hvis der er videnskabeligt grundlag for rimelig tvivl om skadevirkninger, skal denne tvivl komme Natura 2000-området til gode. EU-domstolen har fastslået, at det skal anses som en væsentlig påvirkning, hvis et projekt risikerer at skade bevaringsmålsætningen for et Natura 2000-område. Dette fremgår af habitatvejledningen (Miljøstyrelsen, 2020) og er fastslået i flere domme, f.eks. sag C-258/11 (EU-domstolen, 2013).

På de strækninger hvor projektområdet ligger nærmest habitatnaturtyperne bøg på mor og bøg på muld er der ca. 1 m afstand mellem projektområdet og de registrerede habitatnaturtyper. De yderste meter af projektområdet vil bestå af skråningsanlæg, som afhængig af det aktuelle terræn vil have en forskellig breddeprofil. Projektområdet nærmest habitatnaturtyperne bøg på mor og bøg på muld vil således være skråningsfoden, som vil blive etableret fra det sydlige kørespor. Der vil derfor ikke foregå midlertidige anlægsarbejder, kørsel med tunge maskiner eller lignende nærmere en ca. 1 m fra habitatnaturtyperne bøg på mor og bøg på muld. Projektet vurderes derfor heller ikke at medføre potentielle påvirkninger som fældning eller fjernelse af dødt ved, der anses for at være de primære trusler mod habitatnaturtyperne bøg på mor og bøg på muld.

Projektets arealinddragelse i Natura 2000 omkring den kortlagte forekomst af habitatnaturtypen elle- og askeskov (ca. 12 m²) vurderes ikke at give anledning til væsentlig påvirkning på Natura 2000-området (se Figur 2.4). Det skyldes at habitatnaturtypen efter feltbesigtigelse ikke kan findes på det påvirkede areal. Arealet indgår derfor ikke som en del af det udpegningsgrundlag, som Natura 2000-området er udpeget for at beskytte. Som beskrevet for bøg på muld (ovenfor) vil der ikke foregå midlertidige anlægsarbejder, kørsel med tunge maskiner eller lignende uden for projektområdets afgrænsning. Projektet vurderes derfor ikke at medføre påvirkninger af habitatnaturtypen elle- og askeskov.

Arealinddragelsen i Natura 2000 ved området omkring Funkevej (1.875 m²) vurderes ikke at give anledning til væsentlig påvirkning på Natura 2000-området (se Figur 2.7). Det skyldes at arealet ikke er kortlagt som habitatnatur, og derfor ikke en del af det udpegningsgrundlag, som Natura 2000-området er udpeget for at beskytte.

De dele af Natura 2000-området der inddrages til projektet, er ikke yngle- eller rastesteder for arter på udpegningsgrundlaget, da Natura 2000-området udelukkende er udpeget for at beskytte habitatnaturtyper. Arealinddragelsen udgør en meget lille del af Natura 2000-området (ca. 1.875 + 12 m²), og hele det inddragede areal grænser op til eksisterende befærdet vej (Overdrevsvejen). Arealerne udgør derfor ikke et vigtigt element for Natura 2000-området sammenhæng. Arealinddragelsen vil ikke medføre fragmentering eller forhindre fremtidig udbredelse og spredning af habitatnatur, da Overdrevsvejen i forvejen udgør en barriere. Arealinddragelsen og den fremtidige anvendelse til cykelsti og skråningsanlæg vil samtidig ikke påvirke habitatnatur. Det skyldes at der ikke vil ske afvanding til habitatnatur og at øvrige eventuelle påvirkninger vil være helt lokale og begrænset til projektområdet. På den baggrund vurderes arealinddragelsen ikke at medføre væsentlig påvirkning.

Anlægsarbejdet vil medføre en udledning af kvælstofoxider fra forbrænding af fossile brændstoffer ved anvendelse af tungt maskinel. Udledningen og den potentielle kvælstofdeponering vurderes dog ikke at give anledning til væsentlig påvirkning på de nærmeste habitatnaturtyper. Det skyldes at udledningen er midlertidig og kortvarig og udgør en ubetydelig andel, sammenlignet med den permanente udledning fra trafik fx på Overdrevsvejen. Samtidig stammer den største afsætning af kvælstof i naturen i Danmark fra ammoniak fra husdyrhold, hvorimod kun få % stammer fra kvælstofoxider fra f.eks. trafik (Ellermann, et al., 2009) (Ellermann, et al., 2021). Det skyldes bl.a. at afsætningen af kvælstofoxider er langsom og dermed kun har ringe betydning for den samlede kvælstofbelastning.

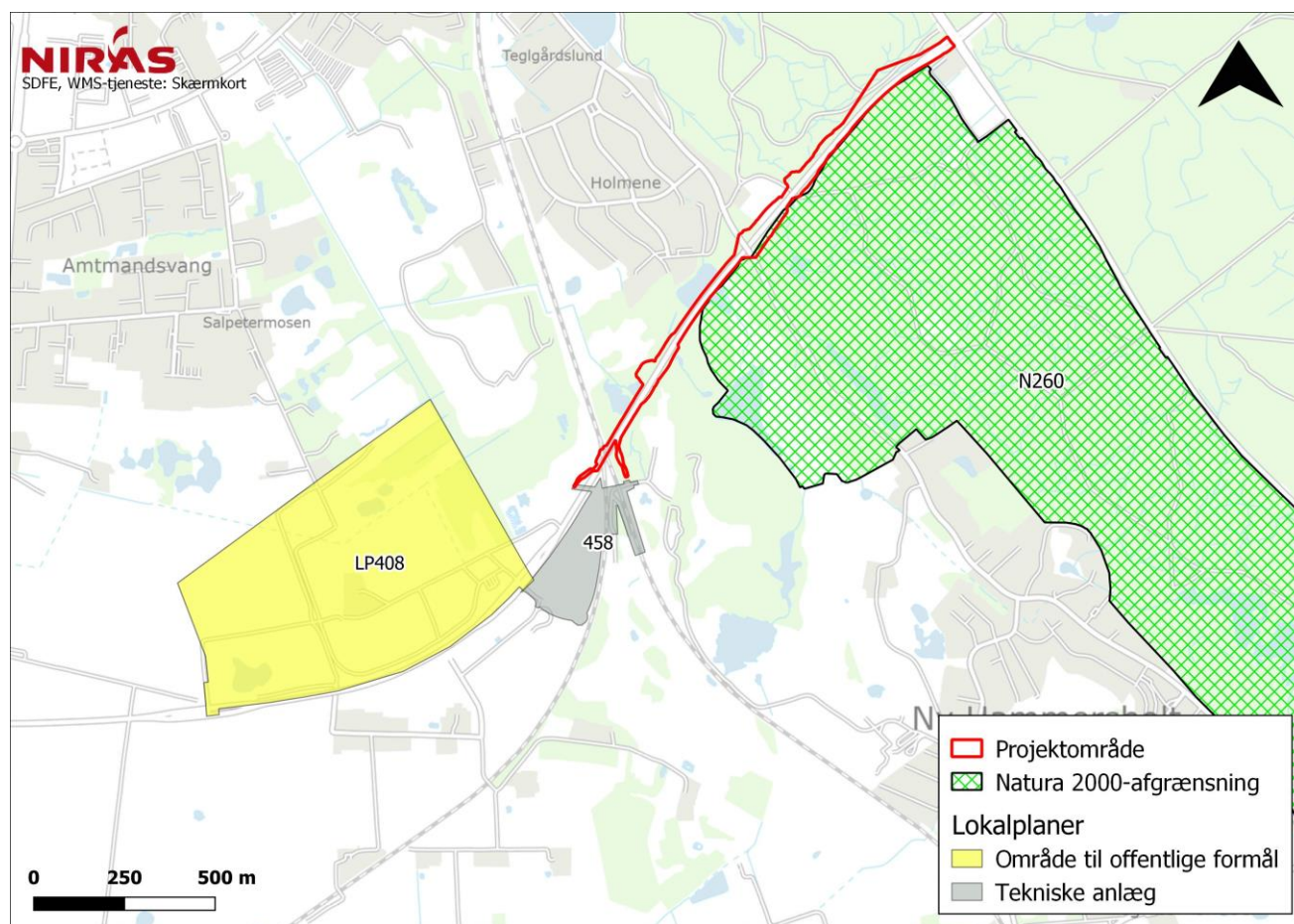
På baggrund af ovenstående vurderes det, at projektets påvirkning på Natura 2000-område nr. 260 ikke kan være væsentlig. Vurderingen forudsætter at myndighederne (Miljøstyrelsen) kan acceptere den foreslåede tilpasning af kortlægningen af habitatnaturtyper elle- og askeskov.

2.5 Kumulative effekter

Natura 2000-væsentlighedsvurderingen skal også omfatte en vurdering af kumulative effekter, som inddrager den samlede påvirkning fra projektet i forbindelse med andre planer og projekter. Mulige kumulative effekter kan være eksisterende belastninger og belastninger fra allerede vedtagne planer, som endnu ikke er realiserede samt planer og projekter, som ligger i forslag.

Der er kendskab til to projekter omkring Favrholm, som kan give anledning til kumulative effekter. Projekterne omfatter etablering af det nye 'Supersygehus' hospital Nordsjælland i Favrholm. Projektområdet for det nye hospital er beliggende sydvest for cykelsti-projektområdet, hvor planlægningen af projektet fremgår af lokalplan LP408. Projektet er igangsat og forventes at stå færdigt i 2023. I forbindelse hertil planlægges det at etablere en ny station på den eksisterende S-togsbane, for at optimere transportmuligheder til det nye sygehus. Det nye Favrholm station er mere detaljeret beskrevet i lokalplan 458. Projektet forventes færdigt i 2023, før åbningen af det nye sygehus. På Figur 2.8 ses lokalplanerne for henholdsvis Nyt Hospital Nordsjælland og Favrholm Station.

Det vurderes ikke at projekterne for Nyt Hospital Nordsjælland og Favrholm Station giver anledning til væsentlige påvirkninger på Natura 2000-området, hverken alene eller i kumulation med det aktuelle cykelstiprojekt.

Figur 2.8: Lokalplaner for Nyt Hospital Nordsjælland (LP408) og Favrholm Station (458).

3 Bilag IV-arter

Indeværende kapitel 3 omfatter en vurdering af projektets potentielle påvirkning på bilag IV-arter, på baggrund af projektområdets potentiale som yngle- og rastested for bilag IV-arter. Ud fra håndbog om bilag IV-arter (Søgaard & Asferg, 2007), samt artsfund fra offentligt tilgængelige databaser (Naturdata, 2021) (NaturBasen, 2021), forventes følgende bilag IV-arter potentielt at forekomme i området:

Flagermus:

- Vandflagermus
- Brunflagermus
- Langøret flagermus
- Sydflagermus
- Skimmelflagermus
- Troldflagermus
- Dværgflagermus

Padder:

- Stor vandsalamander
- Spidssnudet frø
- Springfrø
- Løgfrø

Insekter:

- Grøn mosaikguldsmed
- Stor kærguldsmed

Krybdyr:

- Markfirben

3.1 Bilag IV-arter i området

3.1.1 Flagermus

Vandflagermus, brunflagermus, langøret flagermus, sydflagermus, skimmelflagermus, troldflagermus og dværgflagermus kan potentielt forekomme indenfor og nær projektområdet. Det daværende DMU (Danmarks Miljøundersøgelser) udførte tilbage i 2005 flagermusundersøgelser ved Frederiksborg Slotspark, ca. 2.5 km nord for projektområdet. Her blev alle arter, med undtagelse af skimmelflagermus registreret (Naturdata, 2021). I tabel 3.1 ses en oversigt over arternes sommer- og vinterkvarter, flyvehøjde og udbredelse. Her fremgår det, at flere af arterne benytter sig af træer i både sommer- og vinterperioden. Den største trussel mod flagermus er ødelæggelsen af sommer- og vinterkvarterer.

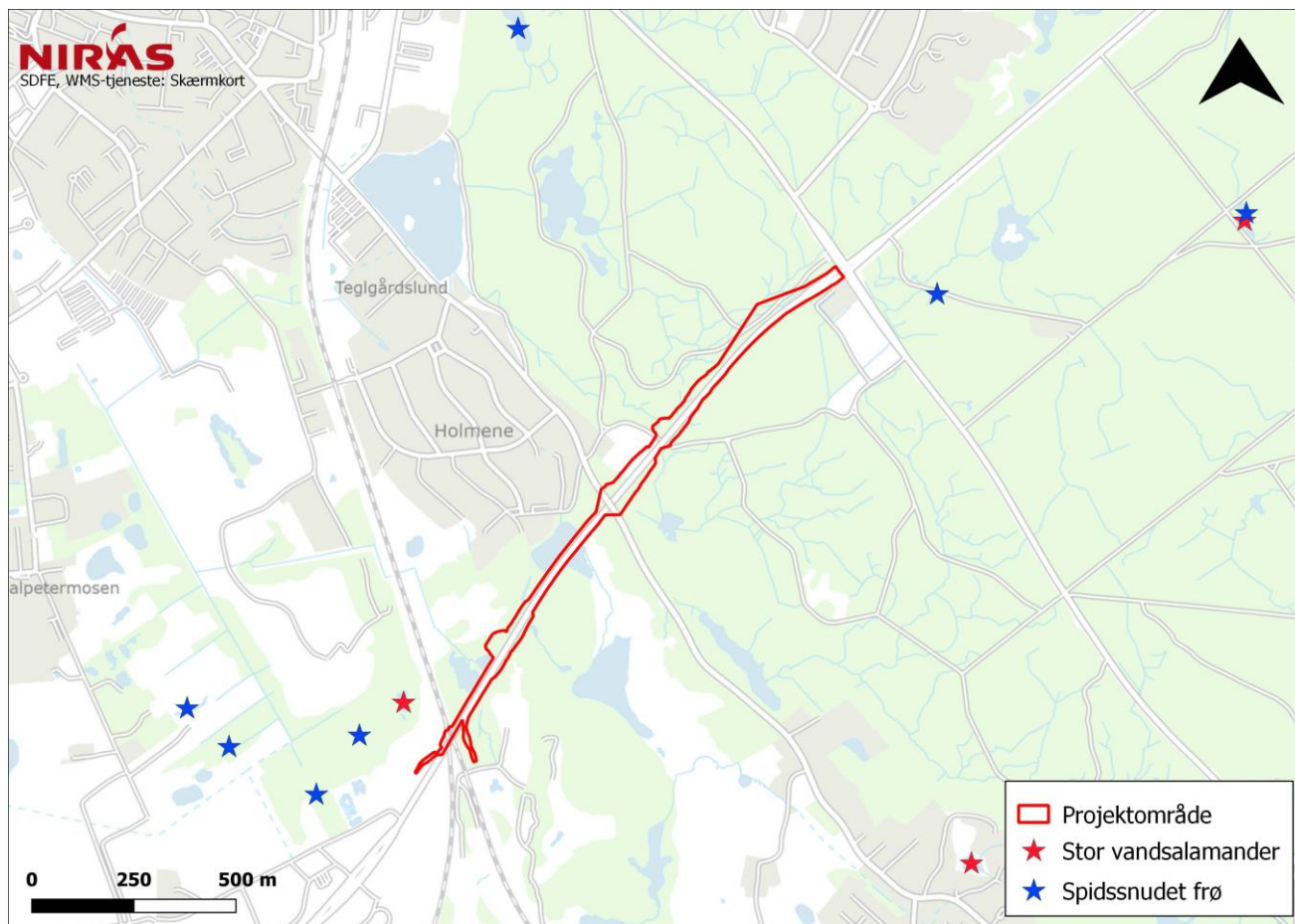
Tabel 3.1: Oversigt over de potentielt forekommende arter af flagermus nær projektområdet, samt arternes sommer- og vinterkvarter, flyvehøjde og udbredelse. Kilde: (Naturstyrelsen, 2013)

Art	Sommerkvarter	Vinterkvarter	Flyvehøjde	Udbredelse
Vandflagermus	Hule træer	Under jorden i form af kalkminer, gamle brønde mm. Hule træer	Følger i meget høj grad ledelinjer i landskabet og jager helt tæt over vandflader	Udbredt og almindelig
Brunflagermus	Hule træer	Hule træer	Flyver overvejende højt i frie luftrum	Udbredt i det meste af Danmark, men sjældent i Nord- og Vestjylland
Langøret flagermus	Store åbne bygninger, f.eks. lader og kirker	Gruber og bygninger	Flyver meget tæt på vegetation, bygninger og mure	Udbredt og almindelig
Sydflagermus	Bygninger	Bygninger	Meget varierende, mellem 2 – 20 m	Udbredt og almindelig
Skimmelflagermus	Bygninger	Bygninger	Flyver ofte i højde med belysning, typisk vejlamper	Udbredt og almindelig i Nordsjælland, ellers sjældent
Troldflagermus	Hule træer og bygninger	Hule træer og bygninger	Følger overvejende ledelinjer i landskaber i flere højder, men sjældent i lav højde	Udbredt og forholdsvis almindelig
Dværgflagermus	Hule træer og bygninger	Hule træer og bygninger	Flyver både tæt på vegetationen og følger landskabselementer samt i frie rum	Udbredt og almindelig

3.1.2 Padder

Stor vandsalamander, spidssnudet frø, springfrø og løgfrø kan potentielt forekomme indenfor og nær projektområdet. Alle arterne yngler i forskellige typer af vandhuller og raster hovedsageligt i de tilstødende områder. Arterne yngler primært i solbeskinnede vandhuller med rent vand og undervandsvegetation, men kan dog forekomme i andre typer af vandhuller. Spidssnudet frø og løgfrø opholder sig oftest tæt på deres ynglevandhuller i rasteperioden, mens stor vandsalamander og springfrø kan tilbagelægge lidt større afstande. Den største trussel mod alle arterne er opfyldning, tilgroning og eutrofiering af ynglevandhuller. Derudover er arterne også truet af påvirkning af egnede rasteområder, som f.eks. afvanding af fugtige enge og moser eller hugst og omlægning af bevoksninger og skovområder.

Ingen af bilag IV-padderne er registreret i vandhuller, som ligger indenfor eller grænsende op til projektområdet. Spidssnudet frø og stor vandsalamander er imidlertid registreret i flere vandhuller tæt på projektområdet, hvor de nærmeste registreringer er ca. 100-200 m fra projektområdet (Naturdata, 2021) (NaturBasen, 2021). De nærmeste registreringer ligger i den vestlige del af projektområdet, med der findes også registreringer af begge arter i skovområdet øst for projektområdet, se Figur 3.1.

Figur 3.1: Nærmeste registreringer af bilag IV-padder i forhold til projektområdet, baseret på data fra Naturdata (Naturdata, 2021) og Naturbasen (NaturBasen, 2021).

Løgfrø og springfrø er registreret længere væk fra projektområdet. De nærmeste registreringer er beliggende i området omkring Tulstrup, Alsønderup og Bredstrup ca. 7 km nordvest for projektområdet (Naturdata, 2021). Her er der gjort flere registreringer af arterne i ca. 25-30 små vandhuller i relation til dyrkede arealer og små plantager, hvor den seneste registrering er fra en kommunal besigtigelse i 2020. Begge arter er derudover observeret tilbage i henholdsvis 2009 og 2010 i Frederiksborg Slotssø ca. 2 km nord for projektområdet (NaturBasen, 2021).

I tabel 3.2 ses en oversigt over de bilag IV-paddearter, som potentielt forekommer i projektområdet, samt deres foretrukne yngle- og rastehabitat, deres normale ynglevandring og deres naturlige udbredelse i Danmark.

Tabel 3.2: Oversigt over de potentielt forekommende arter af bilag IV-padder i projektområder, samt deres foretrukne ynglehabitat, foretrukne rastelokalitet, deres normale ynglevandring og deres naturlige udbredelse. Kilde: (Søgaard & Asferg, 2007)

Art	Foretrukken ynglehabitat	Foretrukken rastehabitat	Normal ynglevandring	Naturlig Udbredelse (DK)
Stor vandsalamander	Lysåbne, ofte vegetationsrige, rene vandhuller	Skjulesteder (grene, sten o.l.), oftest nær vandhullet, gerne med store mængder dødt ved og førne. Oftest knyttet til skov og menneskeboliger.	0 – 800 m	Hele landet
Spidssnudet frø	Vandhuller som indgår i sammenhængende naturområder, især enge og moser.	Sumpede områder/bredzoner og udstrakte enge og moser i relation til yngle-vandhuller	100 – 300 m	Hele landet med undtagelse af Bornholm
Springfrø	Flere forskellige typer af vandhuller, primært lysåbne.	Oftest i lysåbne skovområder, under sten, træstød, graverange og under løv	100 – 500 m	Sydøstdanmark
Løgfrø	Lysåbne, vegetationsrige vandhuller med rent vand, oftest lavvandede.	Arealer nær vandhullet med løs jord og lav vegetation og bare jordflader	Få – 200 m	Hele landet med undtagelse af Fyn og Bornholm

3.1.3 Insekter

Grøn mosaikguldsmed og stor kærguldsmed forekommer potentielt nær projektområdet. På Sjælland kendes grøn mosaikguldsmed kun fra søer og moser, der ikke er for næringsrige, og hvor solen kan skinne ned på vandfladen, ofte i skov. Grøn mosaikguldsmed yngler samtidig udelukkende i vandhuller, hvor der er forekomst af planten krebsklo, da hunnen borer sine æg ind i dens blade. Den nærmeste registrering af grøn mosaikguldsmed er i et vandhul ved Kongens Vænge ca. 1,5 km øst fra projektområdet (Naturdata, 2021). Den største trussel mod grøn mosaikguldsmed er eutrofiering og efterfølgende tilgroning af ynglevandhuller, så planten krebsklo forsvinder.

Stor kærguldsmed er en sjælden art i Danmark, som kun med sikkerhed findes i Nordsjælland, på Falster og Møn. Arten yngler i solbeskinnede skovsøer, hvor den foretrækker stillestående, næringsfattigt eller svagt næringsrigt vand med en rig undervandsvegetation. Den nærmeste registrering af stor kærguldsmed er ved to små vandhuller i den sydlige del af Brødskov ca. 3 km syd fra projektområdet (Naturdata, 2021). De største trusler mod stor kærguldsmed er eutrofiering, tilgroning, opfyldning og afvanding af egnede ynglevandhuller.

3.1.4 Krybdyr

Markfirben er udbredt over det meste af Danmark, hvor den lever og yngler i åbne områder med løs, gerne sandet jord og mulighed for direkte sollys. Det kan være klitter, heder, overdrev, baneterræn eller andre solbeskinnede skrånede arealer. Samtidig skal der være en rig urteflora, som kan tiltrække føde og fungere som skjul. Der foreligger ingen registreringer nær projektområdet af markfirben. Nærmeste registrering er langs S-togsbanen lige nord for Nørre Herlev, ca. 3,5 km vest for projektområdet (Naturdata, 2021) (NaturBasen, 2021).

3.2 Lovgrundlag

Alle arter, som er omfattet af habitatdirektivets bilag IV, er beskyttet uanset om de findes i eller uden for habitatområderne. I forhold til bilag IV-arter skal det sikres, at det ansøgte projekt ikke forsætligt forstyrrer bilag IV-arterne i deres naturlige udbredelsesområde eller beskadiger eller ødelægger arternes yngle- og rasteområde i deres naturlige udbredelsesområde. Det er ikke tilladt at gennemføre projekter, der kan beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområder for disse arter. Forudsætningen er, at den økologiske funktionalitet af et yngle- og rasteområde for bilag IV-arter opretholdes på mindst samme niveau som hidtil.

3.3 Metode

For at vurdere projektets potentielle påvirkning på bilag IV-arter er der taget udgangspunkt i relevant faglitteratur og faglige rapporter som f.eks. "Håndbog om bilag IV-arter" (Søgaard & Asferg, 2007), "Dansk pattedyrsatlas" (Baagøe & Jensen, 2007), Naturstyrelsens forvaltningsplan for flagermus (Naturstyrelsen, 2013) og andre relevante artsbeskrivelser.

Derudover er projektområdet blevet besøgt af biologer fra NIRAS henholdsvis den 31. august 2021 og den 22. november 2021. Formålet med besigtigelserne var bl.a. at bestemme omfanget af potentielle flagermustræer inden for projektområdet, da det forventes at blive nødvendigt med træfældning inden for hele projektområdet. I forbindelse med besigtigelserne blev projektområdet også undersøgt for potentielle levesteder for øvrige bilag IV-arter.

Ved begge besigtigelser blev projektstrækningen gennemgået til fods fra øst mod vest på nordsiden af Overdrevsvejen og retur fra vest mod øst på sydsiden af Overdrevsvejen. Potentielle flagermustræer blev markeret med GPS i felten, hvor resultaterne fremgår af afsnit 3.4, ligesom de øvrige resultater fra besigtigelsen.

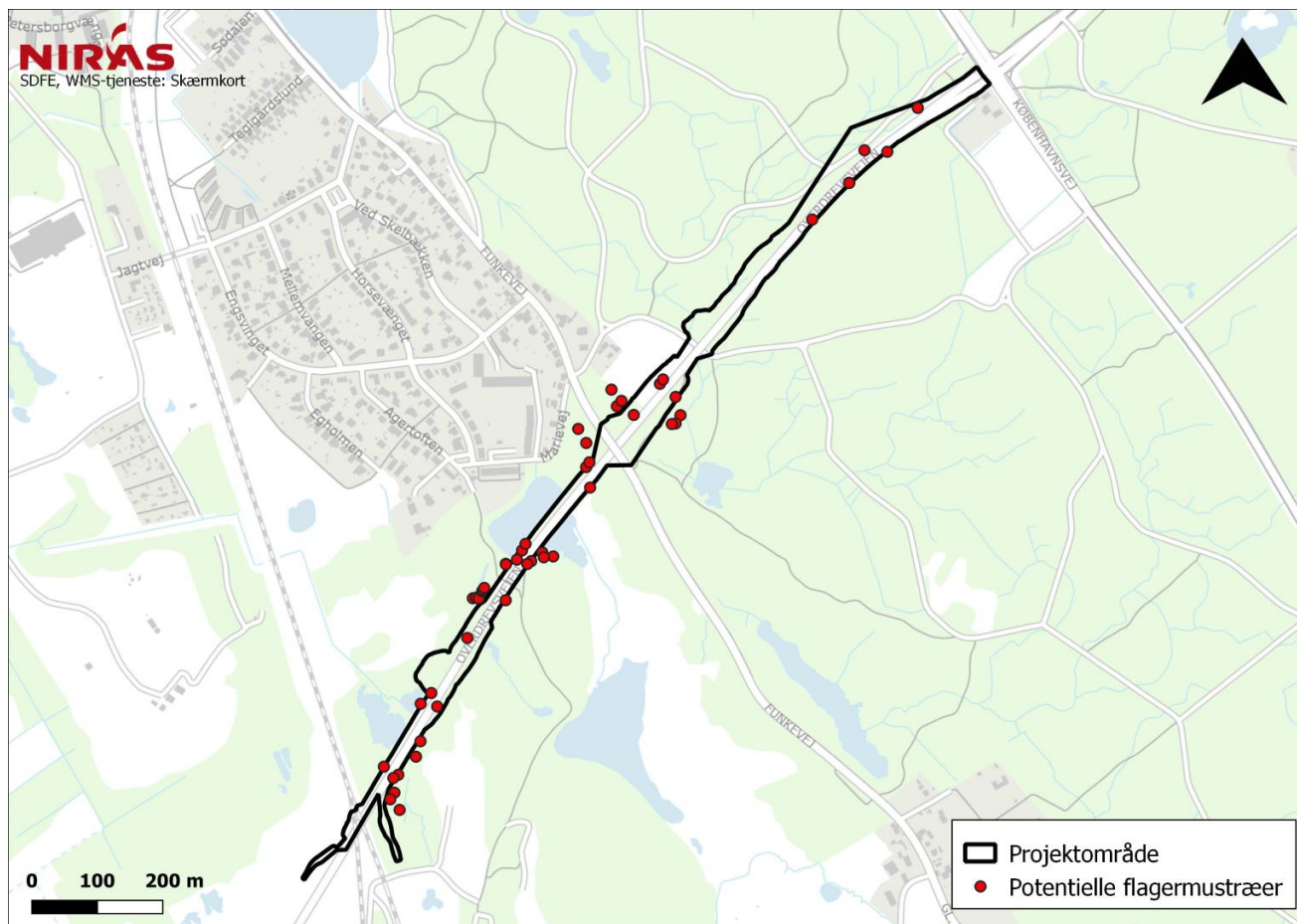
3.4 Vurdering

3.4.1 Flagermus

Den største trussel mod flagermus er ødelæggelse af egnede raste- og ynglelokaliteter. Projektet vil medføre fældning af træer inden for projektområdet, men der vil ikke være behov for nedrivning af bygninger. Projektet vurderes derfor ikke at medføre påvirkning på arterne langøret flagermus, sydflagermus og skimmelflagermus, som ikke benytter sig af træer i hverken sommer- eller vinterperioden, jf. Tabel 3.1.

På baggrund af besigtigelserne udført af NIRAS blev der identificeret 50 potentielle flagermustræer, hvoraf ca. 27 er placeret inden for projektområdet. Den anvendte GPS til udpegning af træer har en usikkerhed på op til 2 m, og alle potentielle flagermustræer, der er beliggende i en afstand inden for 2 m af projektområdet er derfor medtaget i optællingen af de 27 træer.

På Figur 3.2 ses en oversigt over projektområdet, samt de 50 potentielle flagermustræer, der blev identificeret ved besigtigelserne, hvor af ca. 27 ligger inden for projektområdet.

Figur 3.2: Potentielle raste- og yngletræer for flagermus i og omkring projektområde, som er identificeret på baggrund af besigtigelsen af området den. 22. november 2021. Kilde: NIRAS.

De 27 flagermusegnede træer vurderes at udgøre potentielle yngle- og/eller rastesteder for vandflagermus, brunflagermus, troldflagermus og dværgflagermus. Der er ikke blevet udført detektor-undersøgelser at træerne for at undersøge om de faktisk anvendes af arterne.

Tabel 3.3: Flagermusarter der potentielt benytter sig af flagermusegnede træer nær Overdrevsvejen, samt deres bevaringsstatus og udviklingstrend i den kontinentale region i Danmark. Kilde: (Fredshavn, et al., 2019)

Art	Bevaringsstatus	Udviklingstrend
Vandflagermus	Gunstig	Stabil
Brunflagermus	Gunstig	Fremgang
Troldflagermus	Gunstig	Ukendt
Dværgflagermus	Gunstig	Ukendt

Projektet vil derfor medføre påvirkning på egnede yngle- og/eller rastesteder for bilag IV-arter, hvilket ikke er i overensstemmelse med beskyttelsen af arterne. Jf. habitatvejledningen (Miljøstyrelsen, 2020), kan der i vurderingen om beskyttelse af bilag IV-arter anvendes princippet om økologisk funktionalitet. Økologisk funktionalitet skal forstås som et bredere økologisk netværk af egnede yngle- og rastesteder. Forudsætningen for at et projekt ikke påvirker bilag IV-arter er derfor at den vedvarende økologiske funktionalitet opretholdes. Det kan med stor sandsynlighed antages, at der findes flere flagermusegnede træer i det sammenhængende fredskovsareal på både nord- og sydsiden af Overdrevsvejen, og at de 27 flagermusegnede træer, der skal fældes, kun udgør en meget lille del af de egnede raste- og ynglelokaliteter.

Med baggrund i den seneste praksis fra Miljø- og Fødevarerklagenævnet er kravene til opretholdelse af vedvarende økologisk funktionalitet ved fældning af træer der kan være egnet til flagermus imidlertid blevet skærpet. Det ses f.eks. i afgørelsen fra sagen om Baltic Pibe 19/06806 (31/5-2021). Her vurderer nævnet, at en påvirkning på flagermus ikke kan afvises, da ingen af de foreslåede afværgeforanstaltninger sigtede efter at opretholde den økologiske funktionalitet af yngle- og rasteområder (Miljø- og Fødevarerklagenævnet, 2021). De foreslåede afværgeforanstaltninger omfattede alene tiltag til at begrænse eller undgå skade på individer; f.eks. ved at reducere træfældning eller sikre fældning af træer med hulheder i bestemte perioder hvor flagermusene ikke forekommer i træerne (september – oktober).

Med udgangspunkt i denne praksis kan det ikke afvises at dette projekt (cykelsti ved Overdrevsvejen), vil medføre påvirkning af yngle- og rasteområder for bilag IV-arterne vandflagermus, brunflagermus, troldflagermus og dværgflagermus.

Forekomst af flagermus i de egnede 27 træer i rydningsområdet bør således undersøges ved mindst 2 undersøgelser udført i henhold til forvaltningsplanens beskrivelser (udføres i perioden maj-september) for basisundersøgelser ved vejanlæg (Naturstyrelsen, 2013). Alternativt må det antages, at alle de 27 egnede træer i rydningsområdet kan være yngle- og rasteområder for de nævnte arter.

Det vurderes derfor nødvendigt at indarbejde væsentlige afværgeforanstaltninger for at sikre områdets vedvarende økologiske funktionalitet for flagermus. I forbindelse med projektet skal der derfor sikres en række hensyn og afværgeforanstaltninger for flagermus. Disse omfatter:

- Generelt begrænses projektets rydning af træer mest muligt, f.eks. ved at indskrænke skråningsanlæg.
- Inden rydning af træer i anlægsområdet påbegyndes, registreres og markeres træer med mulige huller og hulheder i hele område som ønskes ryddet (er udført i 2021).
- Rydning af træer med huller og hulheder må ikke udføres i perioden 1. november til 31. august (dvs. de registrerede træer må kun fældes i september og oktober).
- Hule træer og stammer der fældes skal bevares og genplaceres som midlertidige flagermus skjul i det tilgrænsedes skovområde f.eks. ved at stammerne bindes op ad andre træer.
- Der udføres "veteranisering" af træer andre steder i nærheden (inden for ca. 500), med henblik på hurtigst muligt at skabe alternative yngle- og rasteområder for flagermus i et omfang der mindst svarer til indgrebets størrelse. Omfanget af veteraniseringen skal svare til mindst det antal træer med huller og hulheder, som fjernes i forbindelse med projektet.
- Etablering af erstatningsskov. Dette er et normalt krav fra myndighederne i forbindelse med alle indgreb i fredskovspligtige områder. Erstatningsskoven vil først have betydning for flagermus på meget lang sigt, og vil ofte ligge langt væk fra det område der påvirkes. Erstatningsskov vil derfor ikke være tilstrækkeligt som afværgeforanstaltning.

3.4.2 Padder

Der er inden for projektområdet ikke kendskab til bilag IV-padder. De nærmeste registreringer omfatter stor vandsalamander og spidssnudet frø, som ligger i en afstand af ca. 100-200 m fra projektområdet, se Figur 3.1. De største trusler mod bilag IV-padder omfatter eutrofiering og opfyldning af egnede ynglevandhuller. Projektet vil medføre en mindre arealinddragelse på henholdsvis ca. 600 m² og 170 m² af to mellemstore skovsøer med samlede arealer på ca. 7.500 m².

Spidssnudet frø og løgfrø foretrækker mindre lysåbne vandhuller, oftest i relation til åbne sammenhængende naturområder med lav vegetation. Skovsøer er derfor ikke et optimalt habitat for nogle af arterne. Stor vandsalamander og springfrø forekommer ligeledes primært i lysåbne vandhuller, men kan findes i flere forskellige typer af vandhuller, også i relation til skov.

På baggrund af søernes størrelse, beliggenhed og interne forbindelse med andre søer og vandløb er der med stor sandsynlighed forekomst af fisk, som er en naturlig fjende for paddeyngel. Søer med konstant forekomst af fisk udgør derfor sjældent et ynglested for bilag IV-padder. Da der heller ikke foreligger registreringer af arterne i søerne og søerne samtidig er betydeligt større end bilag IV-paddernes foretrukne ynglevandhuller, vurderes de ikke at udgøre egnede ynglesteder.

De nærmeste registreringer af springfrø og løgfrø er beliggende i en afstand på ca. 7 km fra projektområdet, og arterne sjældent bevæger sig længere væk end 500 m fra deres ynglevandhuller. Det vurderes derfor mindre sandsynligt at arterne raster i eller nær projektområdet.

Spidssnudet frø opholder sig ligeledes tæt på ynglevandhullerne, hvor den primært raster i lysåbne sumpede områder i relation til ynglevandhullerne. Spidssnudet frø vurderes derfor ikke at forekomme i projektområdet, da der findes andre mere egnede rastelokaliteter nær de kendte ynglevandhuller i området.

Stor vandsalamander raster i bevoksninger, som f.eks. skovområder, men foretrækker også at opholde sig nær ynglevandhullerne, selvom den kan vandre længere end de øvrige bilag IV-padder. Det vurderes dog ikke at projektområdet udgør et potentielt rastested for stor vandsalamander, da der er flere barrierer mellem projektområdet og det nærmeste ynglevandhul, som f.eks. S-togsbanen.

For alle bilag IV-padderne vurderes det således, at de nærmeste egnede og kendte ynglevandhuller ligger uden for projektområdet, ligesom at de nærmeste egnede rastelokaliteter ligger i kortere afstand til ynglevandhuller, hvorfor projektområdet ikke udgør et levested for arterne.

Projektet vurderes således ikke at påvirke yngle- og rasteområder for bilag IV-padder, og den økologiske funktionalitet for arterne vurderes ikke at blive påvirket som følge af projektet.

3.4.3 Insekter

Både grøn mosaikguldsmed og stor kærguldsmed yngler i små solbeskinnede vandhuller, hvor de også primært opholder sig nær ynglevandhullerne uden for yngletiden. Begge arter kan dog strejfe rundt og raste ved egnede lokaliteter som f.eks. skovlysninger og andre områder med både sol og læ i større afstande fra ynglevandhullerne. Grøn mosaikguldsmed er derudover særligt tilknyttet til vandhuller med forekomst af planten krebseklo.

Projektet vil ikke medføre påvirkning af vandhuller, hvor der er en kendt forekomst af hverken grøn mosaikguldsmed eller stor kærguldsmed. På nordsiden af Overdrevsvejen overlapper projektområdet med en mindre del af bredzonen på to § 3-beskyttede søer, som begge har et areal på ca. 7.500 m². Begge søer er større end typiske ynglevandhuller for arterne og ingen af søerne har forekomst af planten krebseklo. Søerne har samtidig en størrelse, hvor det må forventes at der er konstant forekomst af fisk, som er en naturlig fjende for guldsmede-yngel. På den baggrund vurderes søerne nærmest projektområdet ikke at udgøre velegnede levesteder for grøn mosaikguldsmed og stor kærguldsmed.

Begge arter kan strejfe rundt over større afstande end afstanden fra de nærmeste kendte ynglelokaliteter (henholdsvis 1,5 km og 3 km). Områderne langs Overdrevsvejen, inden for projektområdet, vurderes imidlertid ikke at udgøre et egnet rastested for arterne, da der ikke findes særlige lysninger eller åbne moseområder. Samtidig er området langs Overdrevsvejen præget af en høj aktivitet og støj fra trafik. Begge arter stiller særlige krav til både yngle- og rastelokaliteter, og de observeres derfor sjældent uden for helt specifikke habitater, som lever op til de rette betingelser for både

sol, læ, vegetation og vand. Projektområdet vurderes derfor ikke at udgøre et egnet yngle- eller rastested for hverken grøn mosaikguldsmed eller stor kærguldsmed.

Projektet vurderes ikke at påvirke potentielle raste- og yngleområder for grøn mosaikguldsmed og stor kærguldsmed, og den økologiske funktionalitet for begge arter vurderes at forblive opretholdt som følge af projektet.

3.4.4 Krybdyr

Ud fra den vejledende registrering af naturområder og artsfund, samt besigtigelsen af Overdrevsvejen den 31. august 2021 og den 22. november 2021, vurderes der ikke være forekomst markfirben eller egnede levesteder for arten indenfor projektområdet. Det skyldes at projektområdet ikke rummer egnede yngle- og rasteområder for arten, eftersom det inddragede areal hovedsageligt omfatter beskyttede skovarealer med en fattig eller helt fraværende urtebundsflora.

Projektet vurderes ikke at påvirke potentielle raste- og yngleområder for markfirben, og den økologiske funktionalitet for arten vurderes at forblive opretholdt som følge af projektet.

4 § 3-natur

I forbindelse med projektet er der udført en kortlægning og vurdering af § 3-beskyttede natur langs Overdrevsvejen, for at bestemme omfanget af eventuel påvirkning og den nødvendige myndighedsbehandling i forbindelse med realisering af projektet.

4.1 Lovgrundlag

Jf. naturbeskyttelseslovens⁴ § 3 må der ikke foretages ændringer i tilstanden af naturlige søer, hvis areal er på over 100 m² og i tilstanden af heder, moser, strandenge, enge og overdrev der alene, tilsammen eller i forbindelse med søer er større end 2.500 m². Derudover er vandløb beskyttede, når de er udpegede som § 3-vandløb.

I fredskov er § 3-naturtyperne beskyttet uanset størrelse jf. skovlovens §28⁵. Der findes derfor flere beskyttede småbiotoper i fredskov. I fredskov er alle vandløb derudover beskyttede af §28.

Derudover er søer beskyttet uanset størrelse, hvis de indgår som en del af et beskyttede vandløb. Moser er beskyttet uanset størrelse, hvis de ligger i forbindelse med en beskyttet sø eller et beskyttet vandløb.

Registreringen af § 3-natur er altid vejledende, og der er til en hver tid den faktiske tilstand på et areal, der afgør om det er beskyttet efter naturbeskyttelsesloven § 3.

4.2 Metode

Projektområdet er blevet undersøgt for forekomst af beskyttede natur via den vejledende registrering på Danmark Miljøportal (Danmark Miljøportal, 2021). Derudover har Hillerød Kommune gennemgået den relevante strækning for at registrere eventuelt overset § 3-natur.

Derudover er projektområdet blevet besigtiget af biologer fra NIRAS henholdsvis den 31. august 2021 og den 22. november 2021. Formålet med besigtigelserne var bl.a. at supplere Hillerød Kommunes kortlægning af overset § 3-natur og registrere eventuelle oversete naturtyper.

Ved begge besigtigelser blev projektstrækningen gennemgået til fods fra øst mod vest på nordsiden af Overdrevsvejen og retur fra vest mod øst på sydsiden af Overdrevsvejen. Resultater fra besigtigelserne fremgår i afsnit 4.3.

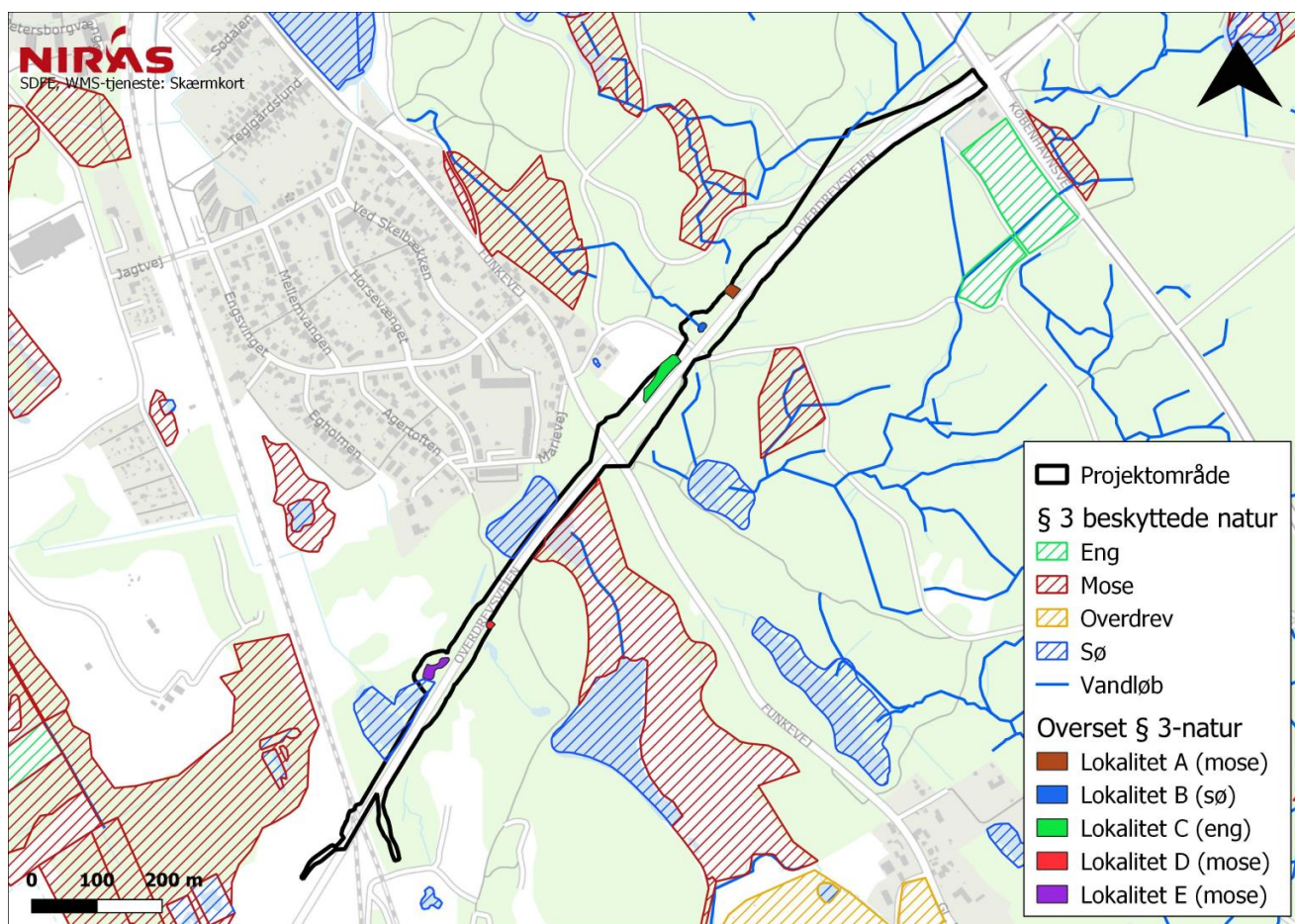
4.3 Vurdering

På både nord- og sydsiden af Overdrevsvejen er der forekomst af § 3-beskyttede natur. Derudover blev der ved gennemgangen af området af både Hillerød Kommune og NIRAS fundet arealer, som lever op til § 3-beskyttelsen, selvom de ikke er vejledende registrerede. Indenfor projektområdet er der forekomst af vejledende registrerede vandløb, to søer og en mose. Derudover blev der registreret fem lokaliteter (tre moser, én eng og én sø/vandhul), som også er omfattet af § 3-beskyttelsen.

På Figur 4.1 ses en oversigt over både vejledende registrerede § 3-natur og de fem arealer der lever op til § 3-beskyttelsen inden for projektområdet.

⁴ Bekendtgørelse af lov nr. 1986 af 27/10/2021 om naturbeskyttelse.

⁵ Bekendtgørelse af lov nr. 315 af 28/03/2019 om skove.

Figur 4.1: Oversigt over vejledende registrerede § 3-natur og ikke-vejledende registrerede (overset) § 3-natur langs Overdrevsvejen.

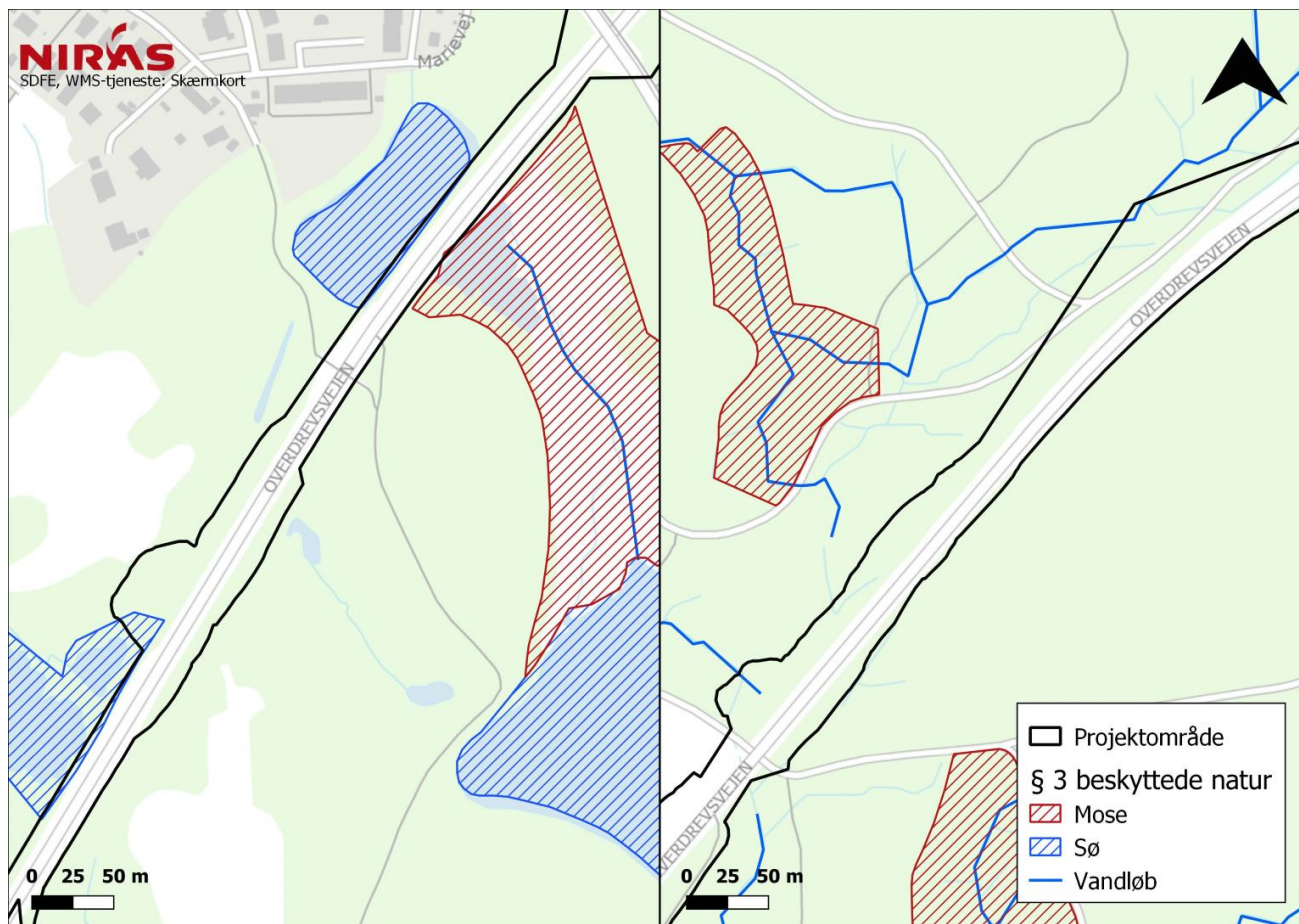
4.3.1 Vejledende registrerede § 3-natur

Ud fra det nuværende projektområde vil projektet medføre arealinddragelse af ca. 170 m² og 600 m² af to beskyttede søer. Derudover vil der også ske arealinddragelse af ca. 12 m² mose, se Figur 4.2. Da arealinddragelsen vil medføre en tilstandsændring af arealerne, uanset om der er tale om opfyldning, jordarbejder eller anden arealanvendelse, skal der ansøges om dispensation fra naturbeskyttelsesloven § 3, for at projektet kan gennemføres.

Derudover vil projektet ligeledes medføre arealinddragelse af to beskyttede vandløb, hvor der vil blive inddraget ca. 17 m af begge vandløb, se Figur 4.2. Det skal her bemærkes at det ene vandløb er målsat i statens vandområdeplaner (LI Funkedam afløbet, Vandområde ID: 05560), og der skal derfor også foretages en vurdering i henhold til vandrammedirektivet, så det sikres at projektet ikke er til hinder for målopfyldelse af vandområdet. Vandløbet har en ringe økologisk tilstand og en ukendt kemisk tilstand, hvor målsætningen er god økologisk- og kemisk tilstand (Miljøstyrelsen, 2021). Arealinddragelse af et målsat vandløb vurderes også at være i strid med vandområdeplanerne og uforeneligt med lovgivningen på området. Forholdet skal derfor belyses og vurderes nærmere.

Arealinddragelsen af det andet vandløb vil medføre at vandløbet bliver delt, så vandgennemstrømningen i det nuværende forløb forhindres. Det bør undersøges om projektet kan tilpasses, så påvirkning undgås.

Graden af påvirkning i relation til arealets tilstand skal vurderes for de enkelte områder i de enkelte ansøgninger, hvor der også kan indarbejdes eventuelle kompenserende foranstaltninger eller afværgetiltag hvis muligt. På baggrund heraf kan myndigheden træffe afgørelse.

Figur 4.2: Projektområdet arealinddrager en mindre del af to søer og en mose (t.v.). Derudover vil projektet medføre arealinddragelse af to beskyttede vandløb (t.h.).

4.3.2 Overset § 3-natur

Ud fra besigtigelserne udført af henholdsvis Hillerød Kommune og NIRAS er der identificeret fem arealer, som også vurderes at være omfattet af beskyttelsen i naturbeskyttelsesloven § 3. Alle de nye eng- og mosearealer er mindre end 2.500 m², men ligger i direkte relation til enten fredskov eller beskyttede vandløb, hvorfor størrelseskravet frafalder. Derudover vurderes det, at der er indvandret et naturligt plante- og dyreliv på alle arealerne.

Lokalitet A er et fugtigt-vådt areal med mosevegetation, som går helt op til vejdæmningen, hvor der bl.a. er forekomst af kål-tidsel, skov-kogleaks, tørst, lysesiv, ask, mosebunke, korsknapp, steffensurt, brombær og knoldet brunrod. Arealet er ca. 300 m², hvor projektet vil inddrage ca. 275 m², se Figur 4.1.

Lokalitet B er et mindre lavvandede vandhul, som ligger i tilknytning til et beskyttede vandløb. Der blev samtidig observeret et rørtilløb til vandhullet, formentlig fra Overdrevsvejen. Vandhullet havde et blankt vandspejl og et areal på ca. 150 m². Vandhullet var overskygget og præget af løv fra de omkringstående træer. Der blev dog også observeret vandlevende insekter (uidentificeret), samt star sp. i vandkanten. Hele vandhullet vil blive inddraget i forbindelse med projektet, hvor det påtænkes at placere et regnvandsbassin, se Figur 4.1.

Figur 4.3: Lokalitet A (t.v.) og lokalitet B (t.h). Foto: NIRAS

Lokalitet C er et engareal med, som ligger helt op til vejdæmningen. Bunden er primær tør, men pga. skyggeforhold og hældende terræn er der også mere fugtige partier. På arealet er der bl.a. forekomst af hvid snerre, gul snerre, gul fladbælg, star sp. gåsepotentil, musevikke, engriflet hvidtjørn, eng-rottehale og fersken-pileurt. Derudover blev der fundet ekskrementer og veksler fra rådyr. Arealet er ca. 1.200 m² stort, og projektet vil inddrage ca. 1.100 m².

Lokalitet D er et fugtigt-vådt moseområde ca. 8-10 m fra yderste vejkant. Arealet er primært dominerede af skovkogleaks og har også enkelte blottede mudderflader. Andre arter på arealet er knoldet brunrod, stor nælde, steffensurt, tagrør, knopsiv og kær-galtetand. Derudover blev der observeret ca. 10-15 individer af grøn frø og butsnudet frø. Arealet er ca. 115 m², hvor projektet vil inddrage omkring 50%.

Figur 4.4: Lokalitet C (t.v.) og lokalitet D (t.h). Foto: NIRAS

Lokalitet E er fugtigt moseområde, som ligger i en mindre lavning helt op til vejdæmningen. Området var delvist tilgroet og med høj vegetation. Arter på arealet var bl.a. stor nælde, vand-pileurt, kær-galtetand, lysesiv, tagrør, mosebunke, salix sp. og hindbær. Derudover var der også forekomst af skærmdannende kæmpe-bjørneklo. I og omkring arealet blev der også observeret enkelte individer af butsnudet frø. Moseområdet er ca. 600 m², hvor hele arealet vil blive inddraget, da det påtænkes at placere et regnvandsbassin, se Figur 4.1.

Figur 4.5: Lokalitet E. Foto: NIRAS

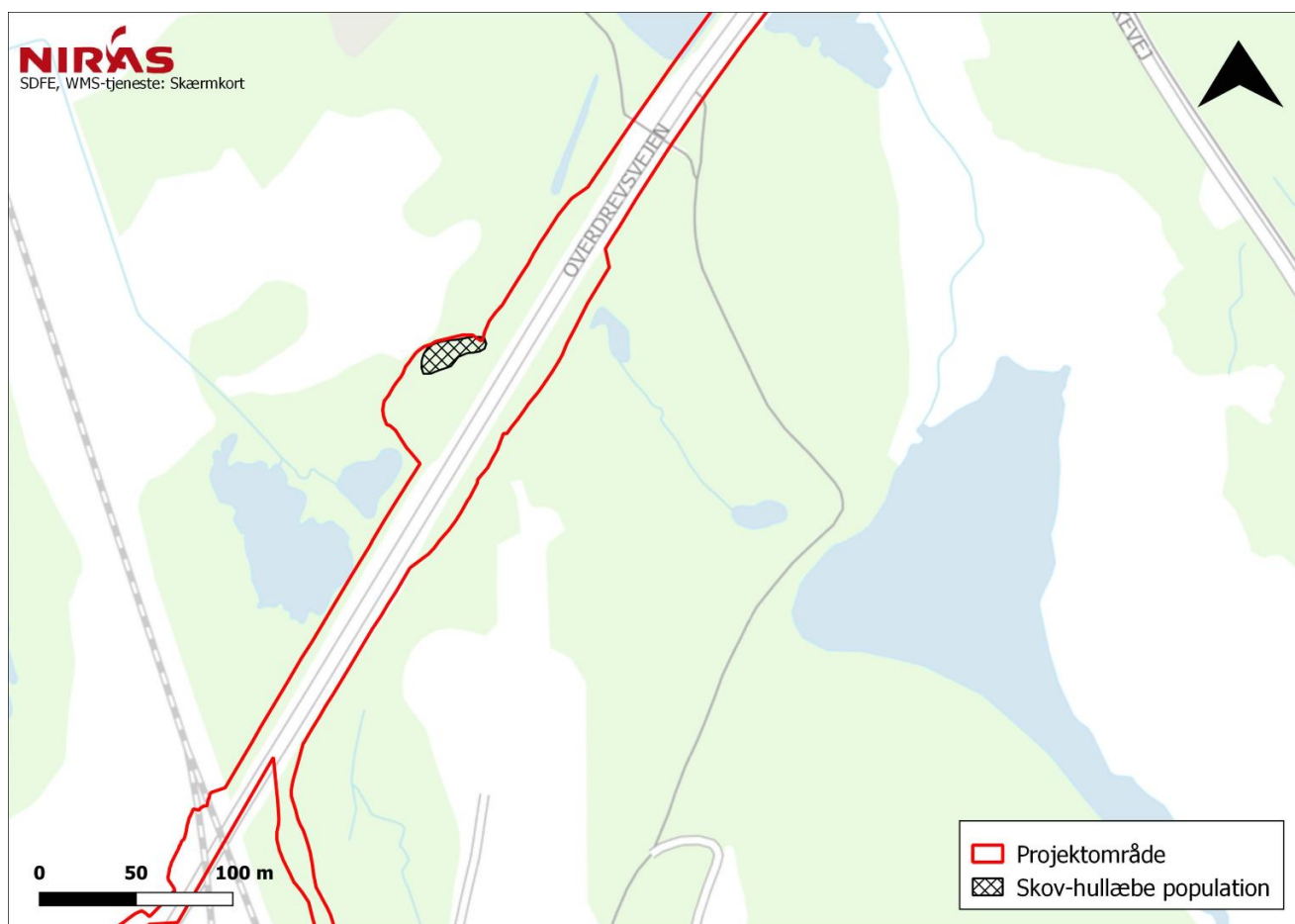
Da de ovenover beskrevne lokaliteter alle er omfattet af beskyttelsen i naturbeskyttelsesloven § 3, og projektet vil medføre en tilstandsændring af arealerne, skal der ansøges om dispensation for at projektet kan gennemføres.

5 Øvrige Miljøforhold

I arbejdet med kortlægning og vurdering af projektets potentielle påvirkninger på Natura 2000, Bilag IV-arter og § 3-beskyttede natur, er der blevet identificeret andre relevante miljøforhold, som potentielt giver anledning til øvrige vurderinger og relevant myndighedsbehandling. I indeværende kapitel 5 fremgår en oversigt over de eksisterende forhold og relevant lovgivning for de identificerede forhold, men ikke en vurdering af projektets potentielle påvirkning på disse.

5.1 Fredede orkidéer

I forbindelse med besigtigelsen af projektområdet den 31. august 2021, blev der registreret en population på ca. 20-30 individer af den fredede orkidé skov-hullæbe i den nordvestlige del af projektstrækningen. Området fremgår af Figur 5.1. Området ligger i sammenhæng med den oversete mose (lokalitet E).

Figur 5.1: På nordsiden af Overdrevsvejen er der forekomst af en mindre population af den fredede orkidé skov-hullæbe inden for projektområdet, hvor der påtænkes placeret et regnvandsbassin.

Alle vilde orkidéer i Danmark er listet på bilag II i artsfredningsbekendtgørelsen⁶ og fredede jf. § 14, stk. 2. Her fremgår det, at der er forbud mod beskadigelse eller fjernelse af skovhullæbe fra dens voksested. Projektet må således ikke medføre forsætlig opgravning, fjernelse, nedtrampning eller på anden vis beskadige populationen af skovhullæbe, uden dispensation fra den relevante myndighed. På Figur 5.2 ses skovhullæbe langs Overdrevsvejen. Miljøstyrelsen er myndighed.

⁶ Bekendtgørelse nr. 521 af 25/03/2021 om fredning af visse dyre- og plantearter og pleje af tilskadekommet vildt

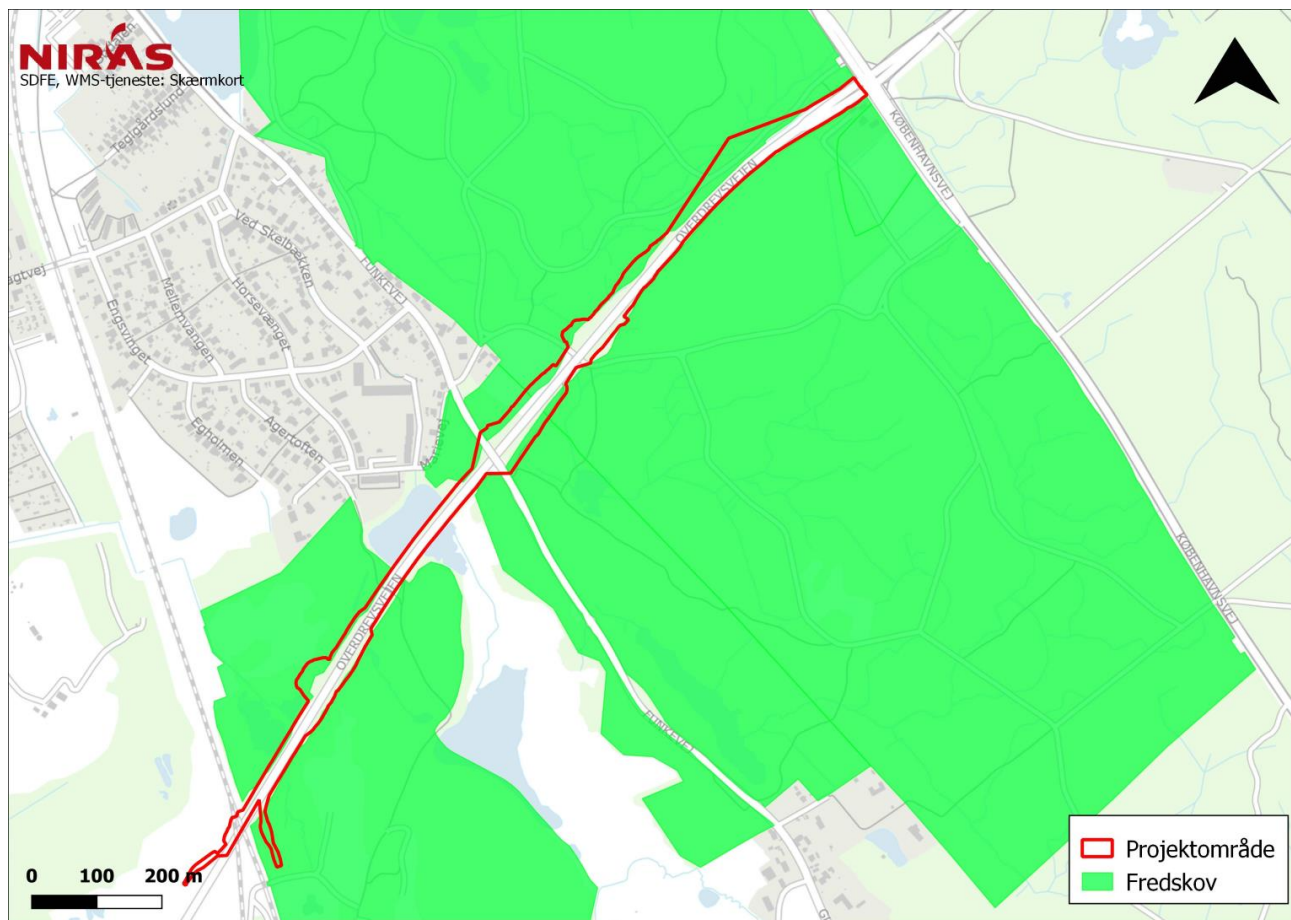

Figur 5.2: Forekomst af den fredede orkidé skovhullæbe i den nordvestlige del af projektområdet.

5.2 Fredskov

Store dele af skovområderne på både den nordlige- og sydlige side af Overdrevsvejen er omfattet af fredskovspligt jf. skovloven⁷ § 3. På Figur 5.3 ses omfanget af fredskov samt projektområdet. Arealet af fredskov, der inddrages i forbindelse med projektet, estimeres til at være ca. 15.500 m² (1,5 ha).

⁷ Bekendtgørelse af lov nr. 315 af 28/03/2019 om skove

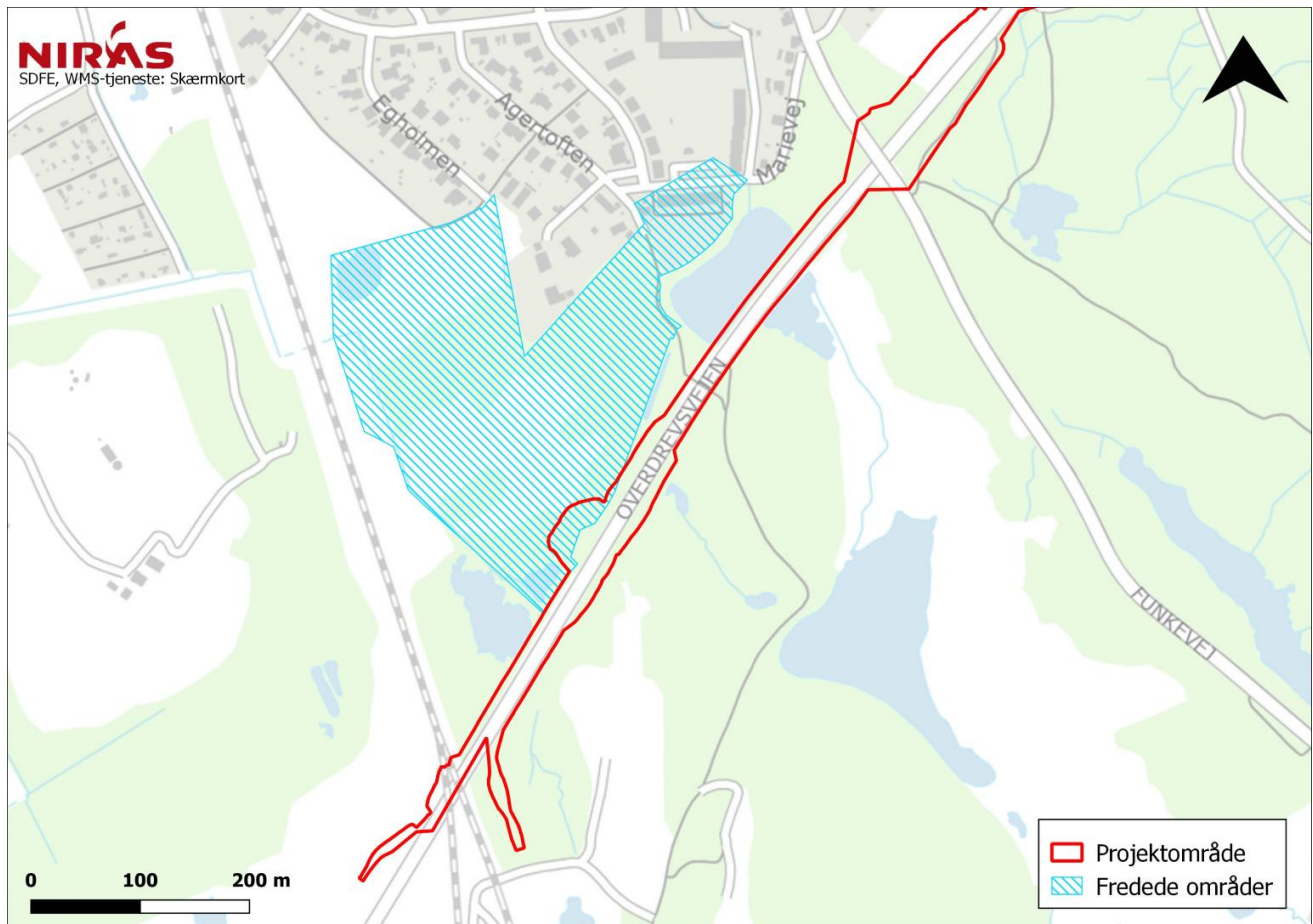

Figur 5.3: Projektområdet vil inddrage fredskovsareal på både den nordlige og sydlige side af Overdrevsvejen.

For de fredskovspligtige arealer gælder det bl.a., at arealet skal holdes bevokset med træer og at udtynding og hugst ikke må finde sted før bevoksningen er vurderet hugstmoden, hvorefter der skal etableres ny skovvækst på de hugstede områder. Projektet må således ikke medføre fældning af fredskovpligtige arealer uden forudgående dispensation fra den relevante myndighed. Miljøstyrelsen er myndighed.

5.3 Fredninger

På nordsiden af Overdrevsvejen ligger der en fredning i den vestlige del af projektområdet, se Figur 5.4. Her fremgår det at det foreslåede regnvandsbassin ligger indenfor en arealfredning. Fredningen vedrører 'Holmene Hillerød' (reg. nr. 00807.01), som blev fredet tilbage i 1974. Området er et mose- og parkområde, hvor der tidligere har været tørvegravning. Arealet er fredet og den nuværende anvendelse må ikke ændres uden dispensation. Fredningsnævnet er myndighed.

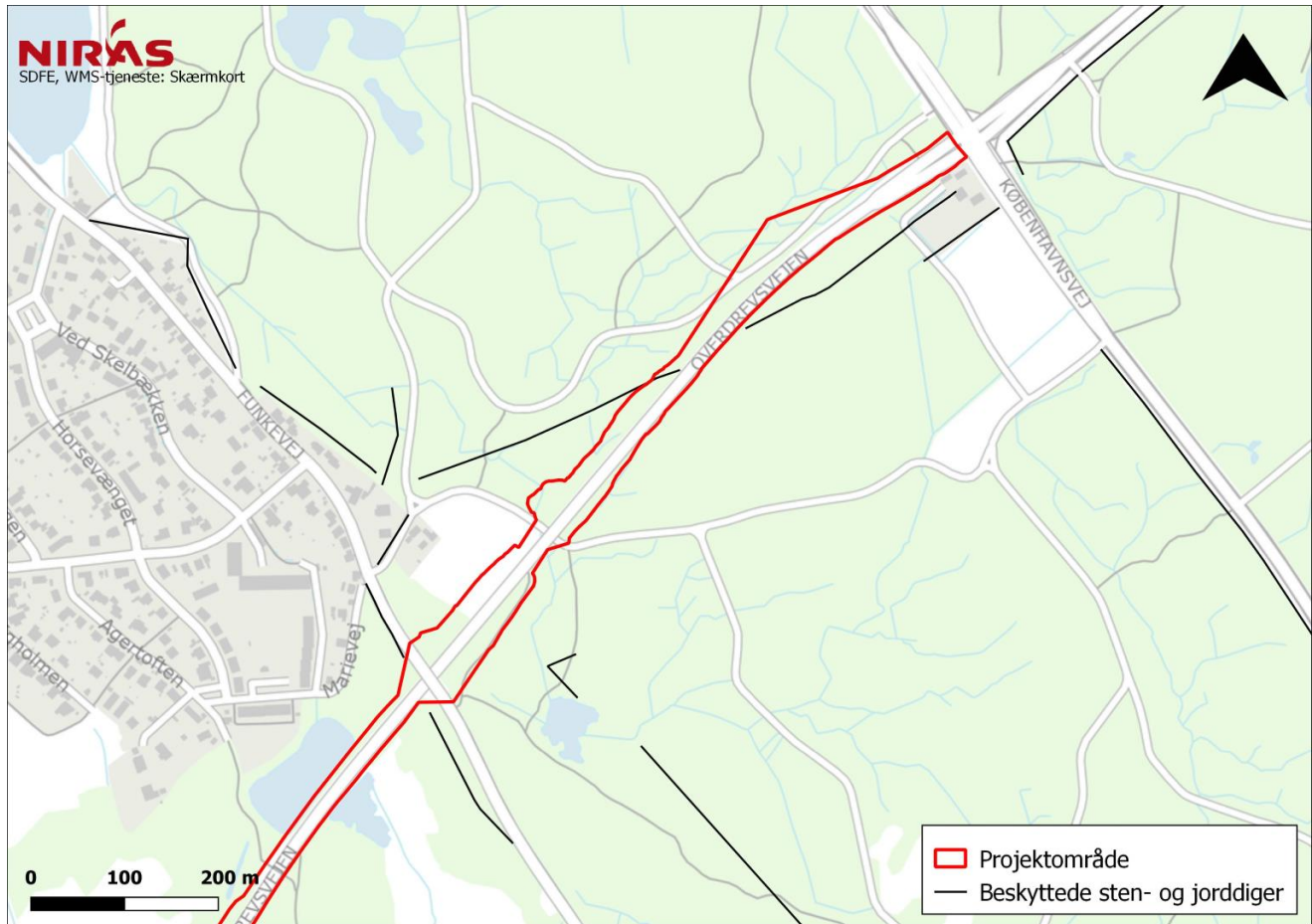
Figur 5.4: Projektområdet overlapper med en mindre del af arealfredningen 'Holmene Hillerød'

5.4 Beskyttede sten- og jorddiger

I skovområderne både nord- og syd for Overdrevsvejen er der flere steder forekomst af beskyttede sten- og jorddiger. Projektområdet arealinddrager ca. 30 m af et enkelt beskyttede dige på nordsiden af Overdrevsvejen, se Figur 5.5.

Beskyttede sten- og jorddiger er beskyttet gennem museumslovens⁸ § 29a. Her fremgår det, at der ikke må foretages ændringer i tilstanden af sten- og jorddiger og lignende. Projektet må således ikke medføre tilstandsændringer af de beskyttede diger uden dispensation fra den relevante myndighed. Kommunen er myndighed.

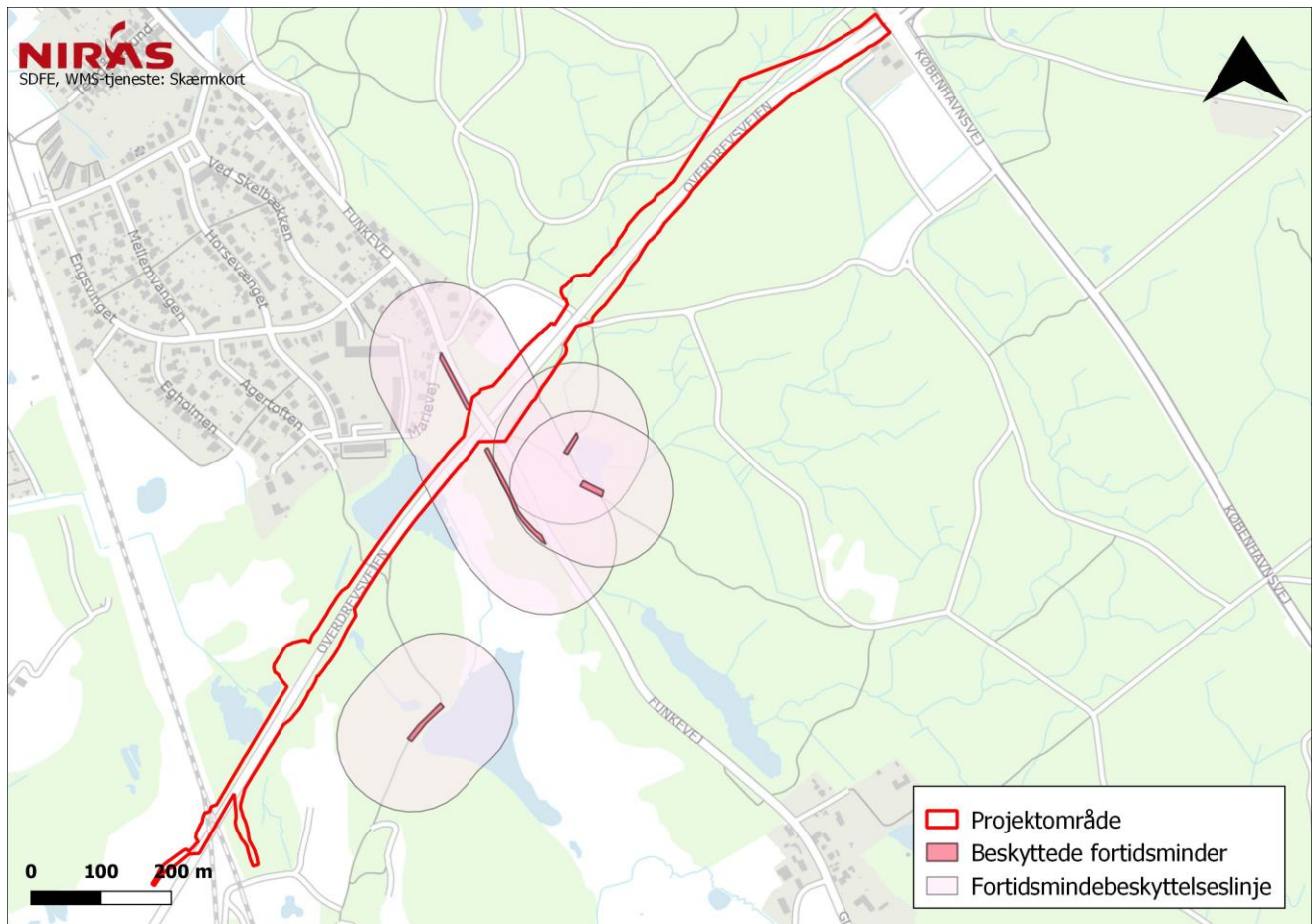
⁸ Bekendtgørelse nr. 358 af 08/04/2014 af museumsloven

Figur 5.5: Projektområdet inddrager ca. 30 m af et beskyttede dige på nordsiden af Overdrevsvejen.

5.5 Beskyttede fortidsminder

Langs Overdrevsvejen er der forekomst af flere beskyttede fortidsminder, med dertilhørende beskyttelseslinje. På Figur 5.6 ses en oversigt over beskyttede fortidsminder, fortidsmindebeskyttelseslinjer og projektområdet. Det ses at projektområdet overlapper med fortidsmindebeskyttelseslinjen på en central delstrækning.

Figur 5.6: Projektområdet påvirker ikke beskyttede fortidsminder, men ligger på en del af strækningen indenfor fortidsmindebeskyttelseslinjen.

Beskyttede fortidsminder har hjemmel i museumsloven § 29e. Her fremgår det, at der ikke må foretages ændringer i tilstanden af fortidsminder, eller foretages jordarbejder indenfor en afstand af 2 meter fra fortidsmindet. Fortidsmindebeskyttelseslinjen har hjemmel i naturbeskyttelsesloven § 18. Her fremgår det, at der ikke må foretages ændringer (hverken midlertidige eller permanente) i tilstanden (herunder terrænændringer) af arealet indenfor 100 m fra det beskyttede fortidsminde.

Projektet må således ikke medføre tilstandsændringer af arealet indenfor fortidsmindebeskyttelseslinjen, uden dispensation fra den relevante myndighed. Kommunen er myndighed.

6 Sammenfatning

6.1 Natura 2000

Projektet vil medføre inddragelse af ca. 1.890 m² indenfor Natura 2000 området. Der vurderes at der ikke forekommer beskyttede habitatnaturtyper inden for de arealer der inddrages.

Arealinddragelsen vurderes ikke medføre væsentlig påvirkning på Natura 2000-området, da projektet ikke vil påvirke det udpegningsgrundlag, som området er udpeget for at beskytte. De påvirkede arealer rummer samtidig ingen unikke naturværdier og arealinddragelsen vil ikke være til hinder for de fremtidige bevaringsmålsætninger.

Der vurderes ikke at være planer, programmer eller konkrete projekter, som i samspil med etablering af cykelstien, vil kunne medføre kumulative effekter på Natura 2000-området.

Det vurderes på den baggrund, at projektets påvirkning på Natura 2000-område nr. 260 ikke kan være væsentlig. Vurderingen forudsætter at myndighederne (Miljøstyrelsen) kan acceptere den foreslåede tilpasning af kortlægningen af habitatnaturtypen elle- og askeskov.

6.2 Bilag IV-arter

Projektområdet vurderes at omfatte 27 træer, der potentielt kan fungere som yngle- og rasteområde for flagermusarterne; vand,- brun,- trolde- og dværgflagermus, som forekommer i området. Da alle træer inden for projektområdet fjernes, kan det på det aktuelle grundlag ikke afvises, at projektet vil medføre skade på beskyttede yngle- og rasteområder for bilag IV-arter.

Det er muligt at undersøge om de 27 egnede træer indeholder yngle- og rasteområder for flagermus. Det kræver mindst 2 undersøgelser udført i henhold til forvaltningsplanen for flagermus, som beskrevet i basisundersøgelser for vej anlæg. Undersøgelserne udføres i perioden maj-september og resultatet skal dokumentere, om træerne benyttes som yngle- og rasteområde for flagermus. Hvis yderligere undersøgelser undlades må det antages, at alle de 27 egnede træer i projektområdet kan indeholde beskyttede yngle- og rasteområder for flagermus.

Hvis projektet medfører indgreb i beskyttede yngle- og rasteområder skal der sikres afværgeforanstaltninger, som opretholder områdets vedvarende økologiske funktionalitet for de relevante bilag IV arter. Det bør endvidere sikres, at de relevante afværgeforanstaltninger er i funktion på tidspunkt for indgrebet og at de er egnede alternativer for de arter, som forventes påvirket.

Projektområdet vurderes ikke at rumme beskyttede yngle- og rasteområder for andre bilag IV-arter end flagermus.

6.3 § 3-natur

Projektet vil medføre permanent arealinddragelse af både vejledende og ikke-vejledende registreret § 3-natur. Arealinddragelsen vurderes at ville medføre en permanent tilstandsændring af arealerne. Det vil være nødvendigt at ansøge om dispensation fra naturbeskyttelsesloven og eventuelt etablere erstatningsnatur eller andre foranstaltninger, som fastsættes i tilladelsernes vilkår efter gældende praksis.

6.4 Øvrige miljøforhold

Projektet giver anledning til konflikt med andre natur- og miljøforhold, som f.eks. fredede områder og fortidsmindebeskyttelseslinjen. Disse forhold bør undersøges nærmere, for at kunne vurdere den egentlige påvirkning og afgøre nødvendigheden for eventuelle dispensationsansøgninger og afværgeforanstaltninger.

7 Referencer

- Baagøe, H., & Jensen, T. (2007). *Dansk pattedyrsatlas*. Gyldendal.
- Danmark Miljøportal. (2021). *www.miljoportal.dk*. Hentet fra <https://www.miljoportal.dk/>
- Ellermann, T., Andersen, H., Bossi, R., Christensen, J., Geels, C., Kemp, K., . . . Monies, C. (2009). *Atmosfærisk deposition 2007*. DMU.
- Ellermann, T., Bossi, R., Nygaard, J., Christensen, J., Løf-Strøm, P., Monies, C., . . . Bech Poulsen, M. (2021). *Atmosfærisk Deposition 2019*. DCE.
- EU. (1992). *Rådets direktiv nr. 92/43/1992*.
- EU. (2009). *Rådets direktiv nr. 2009/147/EF*.
- EU-domstolen. (2013). *C-258/11, pr. 30 (Sweetman)*.
- Fredshavn, J., Nygaard, B., Ejrnæs, R., Damgaard, C., Therkildsen, O., Elmeros, M., . . . Teilmann, J. (2019). *Bevaringsstatus for naturtyper og arter - 2019*. Aarhus Universitet. DCE - Nationalt center for Miljø og Energi.
- Miljø- og Fødevarerklagenævnet. (2021). *Ophævelse og hjemvisning i sag om § 25-tilladelse efter miljøvurderingsloven til Baltic Pipe-projektet. j. nr. 19/06806*.
- Miljøstyrelsen. (2016). *Habitatbeskrivelser, årgang 2016. Beskrivelse af danske naturtyper omfattet af habitatdirektivet (Natura 2000 typer)*.
- Miljøstyrelsen. (2020). *Habitatvejledningen. Vejledning til bekendtgørelse nr. 1595 af 6. december 2018 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområde samt beskyttelse af visse arter*.
- Miljøstyrelsen. (2020). *Natura 2000-basisanalyse 2022-2027. Tokkekøb Hegn, Grønholt Hegn og Ny Hammersholt. Natura 2000-område nr. 260. Habitatområde H269*.
- Miljøstyrelsen. (2021). *MiljøGIS for vandområdeplanerne 2015-2021*. Hentet fra <https://miljoegis.mim.dk/cbkort?&profile=vandrammedirektiv2-bek-2019>
- NaturBasen. (2021). *Licens: E03/2014*. Hentet fra <https://www.naturbasen.dk/licens/niras>
- Naturdata. (2021). *Danmarks Miljøportal*. Hentet fra <https://naturdata.miljoportal.dk/speciesSearch>
- Naturstyrelsen. (2013). *Forvaltningsplan for flagermus. Beskyttelse og forvaltning af de 17 danske flagermus-arter og deres levesteder*.
- Søgaard, B., & Asferg, T. (2007). *Håndbog om arter på habitatdirektivets bilag IV - til brug i administration og planlægning*. Danmarks Miljøundersøgelser.